

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

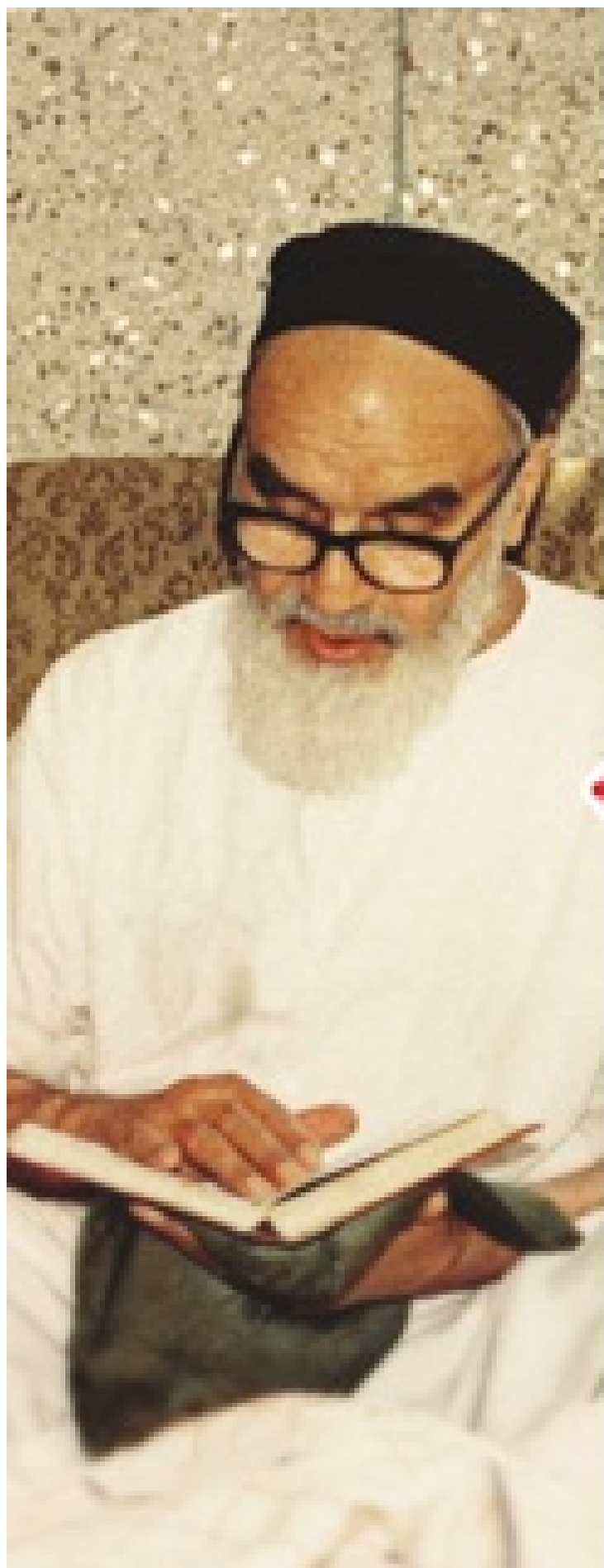
عمران
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

همراه با مسابقه ۱۳۹۷

قرآن در سبک
زندگی روح الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قرآن در سبک زندگی روح الله

نویسنده:

محسن قربانیان آفرانی

ناشر چاپی:

معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۹	قرآن در سبک زندگی روح الله
۹	مشخصات کتاب
۱۰	اشاره
۱۴	فهرست
۲۰	مقدمه
۲۲	طفل مکتب قرآن
۲۳	محافظ قرآن
۲۴	تا جوانی
۲۵	مبلغ قرآن
۲۶	خیلی مؤثر است!
۲۷	اولین اعلامیه
۲۸	پای مردی
۲۹	در اشتباه هستید
۳۰	نماز یعنی این!
۳۱	حمد شفا!
۳۲	سزای سوزاندن قرآن
۳۳	ایستاده در برابر ظلم
۳۴	قیام برای خدا
۳۵	آیه جامع
۳۶	اخلاص در عمل
۳۷	فهم تازه از قرآن
۳۸	ای قرآن!
۳۹	قرآن پهلوی!

- ۴۰ چرا به قرآن دعوت نمی کنید؟!
- ۴۱ ترس نداشتیم!
- ۴۲ تلاوت در تبعید
- ۴۳ آیه و نامه
- ۴۴ دفاع از مظلوم
- ۴۵ بهترین موعظه
- ۴۶ خیر شهادت
- ۴۷ چشم برای قرآن
- ۴۸ قرآن بیاموزید!
- ۴۹ قرآن و سیاست
- ۵۰ بیشتر درس بخوانید!
- ۵۱ بذل جان
- ۵۲ ما پیروزیم!
- ۵۳ مایهٔ سیادت
- ۵۴ راز قصه های قرآن
- ۵۵ عصایت را بردار!
- ۵۶ آیه شو!
- ۵۷ خودت را تطبیق بده!
- ۵۸ شاه و سایه خدا؟!
- ۵۹ تجلی قرآن
- ۶۰ راه آدم شدن!
- ۶۱ طاغوت پهلوی
- ۶۲ تلاوت سحر
- ۶۳ تلاوت روی آسمان!
- ۶۴ رمز پیروزی
- ۶۵ آدم قرآنی

- ۶۶ الهی هستید یا طاغوتی؟!
- ۶۷ پیوند با دریا
- ۶۸ قرآن عملی بشوید
- ۶۹ عمل به نسخه
- ۷۰ منطق سیاسی
- ۷۱ انجمن اسلامی ایران
- ۷۲ پاسخ قرآنی
- ۷۳ صدام رفتنی است!
- ۷۴ انقلاب قرآنی
- ۷۵ مقصد قرآن
- ۷۶ آدم منحرف
- ۷۷ به احترام قرآن
- ۷۸ جبهه قرآنی
- ۷۹ سفره عام
- ۸۰ ببینیم قرآن چه می گوید!
- ۸۱ با قرآن آشنا شو
- ۸۲ اگر قرآن نبود...
- ۸۳ کورها و کرها!
- ۸۴ تابلوی زیبا
- ۸۵ قرآن عربی
- ۸۶ اتحاد اسلام
- ۸۷ تدبّر کن
- ۸۸ همه جا قرآن
- ۸۹ معجزه روح الله
- ۹۰ شکر نعمت
- ۹۱ بهار قرآن

- ۹۲ مطالعه قرآن
- ۹۳ شعار جنگ
- ۹۴ حبّ دنیا
- ۹۵ قرآن روی زمین نباشد
- ۹۶ وقت قرآن
- ۹۷ ساعات فراغت
- ۹۸ برنامه روزانه
- ۹۹ پایه های انقلاب
- ۱۰۰ ثابت قدم باشید!
- ۱۰۱ ارزش قرآن
- ۱۰۲ زیاد قرآن بخوان!
- ۱۰۳ پرهیز از تجملات
- ۱۰۴ هر چه داریم از اوست!
- ۱۰۵ وصیت کوتاه
- ۱۰۶ آرام و مطمئن!
- ۱۰۷ آنچه گذاشت...
- ۱۰۸ پیام آخر
- ۱۰۹ کتابنامه
- ۱۱۶ مسابقه فرهنگی قرآن در سبک زندگی روح الله
- ۱۲۱ درباره مرکز

قرآن در سبک زندگی روح الله

مشخصات کتاب

سرشناسه: قربانیان آفارانی، محسن، 1355-

عنوان و نام پدیدآور: قرآن در سبک زندگی روح الله / محسن قربانیان آفارانی؛ ارزیاب علمی سید محمود مرویان حسینی؛ ویراستار زبانی - محتوایی انسیه غلامرضا پور؛ به سفارش معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی.

مشخصات نشر: مشهد: آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات اسلامی، 1398.

مشخصات ظاهری: 101 ص.؛ 5/14×5/21 س م.

شابک: 9-91-6090-622-978

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. 98 - 101.

موضوع: خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، 1279 - 1368.

موضوع: Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI

موضوع: خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، 1279 - 1368. -- دیدگاه درباره قرآن

موضوع: Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI -- Views on The Qur'an

شناسه افزوده: مرویان حسینی، سید محمود، 1344 -

شناسه افزوده: آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات اسلامی

شناسه افزوده: Astan Qods Razavi. The Islamic Propagation Department

رده بندی کنگره: DSR1574/5

رده بندی دیویی: 955/0842092

شماره کتابشناسی ملی: 5696445

وضعیت رکورد: فیا

ص: 1

اشاره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دعای مطالعه

«اللَّهُمَّ أَخْرِجْنِي مِنْ ظُلُمَاتِ الْوَهْمِ وَ اكْرِمْنِي بِنُورِ الْفَهْمِ اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَ انشُرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ عُلُومِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.» (1)

(خدایا، مرا از تاریکی های وهم خارج کن و به نور فهم گرامی ام بدار. خدایا، درهای رحمت را به روی ما بگشا و خزانه های علومت را برایمان باز کن؛ به مهربانی ات، ای مهربان ترین مهربانان!)

ص: 2

1- عباس قمی، مفاتیح الجنان، دعای مطالعه.

تقدیم به:

تقدیم به ارواح قدسی ائمه معصومین (علیهم السلام) ، به ویژه مولا و مقتدای زمان، حضرت بقیه‌الله الاعظم (عجل الله تعالی فرجه الشریف)؛ شهدای انقلاب اسلامی و دفاع مقدس؛ مدافعان مظلوم حرم اهل بیت و زائران آستان ملکوتی امام علی بن موسی الرضا (علیه السلام)!

ص: 3

قرآن در سبک زندگی روح الله

محسن قربانیان آفرانی

ص: 4

- 8.....مقدمه
- 10 طفل مکتب قرآن
- 11 محافظ قرآن
- 12 تا جوانی
- 13 مبلّغ قرآن
- 14 خیلی مؤثر است!
- 15 اولین اعلامیه
- 16..... پایمردی
- 17 در اشتباه هستید!
- 18 نماز یعنی این!
- 19 حمدِ شفا!
- 20 سزای سوزاندن قرآن
- 21 ایستاده در برابر ظلم
- 22 قیام برای خدا
- 23 آیهٔ جامع
- 24 اخلاص در عمل
- 25 فهم تازه از قرآن
- 26 ای قرآن!
- 27 قرآن پهلوی!
- 28 چرا به قرآن دعوت نمی کنید؟!.....

- 29 ترس نداشتم!
- 30 تلاوت در تبعید
- 31 آیه و نامه
- 32 دفاع از مظلوم
- 33 بهترین موعظه
- 34 خبر شهادت
- 35 چشم برای قرآن
- 36 قرآن بیاموزید!
- 37 قرآن و سیاست

ص: 5

- 38 بیشتر درس بخوانید!
- 39 بذل جان
- 40 ما پیروزیم!
- 41 مایهٔ سیادت
- 42 راز قصه های قرآن
- 43 عصایت را بردار!
- 44 آیه شو!
- 45 خودت را تطبیق بده!
- 46 شاه و سایه خدا؟!
- 47 تجلّی قرآن
- 48 راه آدم شدن!
- 49 طاغوت پهلوی
- 50 تلاوت سَحَر
- 51 تلاوت روی آسمان!
- 52 رمز پیروزی
- 53 آدم قرآنی
- 54 الهی هستید یا طاغوتی؟!
- 55 پیوند با دریا
- 56 قرآن عملی بشوید
- 57 عمل به نسخه
- 58 منطق سیاسی

انجمن اسلامی ایران..... 59

پاسخ قرآنی..... 60

صدام رفتنی است!..... 61

انقلاب قرآنی..... 62

مقصد قرآن..... 63

آدم منحرف..... 64

به احترام قرآن..... 65

جبهه قرآنی..... 66

سفره عام..... 67

ببینیم قرآن چه می گوید!..... 68

ص: 6

- 69 باقرآن آشنا شو.....
- 70 اگرقرآن نبود.....
- 71 کورها و کرها!.....
- 72 تابلوی زیبا.....
- 73 قرآن عربی.....
- 74 اتحاد اسلام.....
- 75 تدبیر کن.....
- 76 هم هجا قرآن.....
- 77 معجزه روح الله.....
- 78 شکر نعمت.....
- 79 بهار قرآن.....
- 80 مطالعه قرآن.....
- 81 شعار جنگ.....
- 82 حب دنیا.....
- 83 قرآن روی زمین نباشد.....
- 84 وقت قرآن.....
- 85 ساعات فراغت.....
- 86 برنامه روزانه.....
- 87 پایه های انقلاب.....
- 88 ثابت قدم باشید!.....
- 89 ارزش قرآن.....

زیاد قرآن بخوان!..... 90

پرهیز از تجمّلات..... 91

هرچه داریم از اوست!..... 92

وصیت کوتاه..... 93

آرام و مطمئن!..... 94

آنچه گذاشت..... 95

پیام آخر..... 96

کتابنامه..... 97

مسابقهٔ فرهنگی..... 104

ص: 7

قرآن کریم کتاب هدایت و بندگی و در یک معنا «کتاب زندگی» است؛ کتابی که باید با آن زندگی کرد و با آیه آیه آن نفس کشید و همراه شد. قرآن نازل شده است تا مردم جنبه های مختلف حیات انسانی و شئون گوناگون زندگی فردی و اجتماعی شان را با آیات و عبارات روشن آن تطبیق دهند و هماهنگ کنند.

بدیهی است ترویج و اشاعه سبک زندگی مطابق با قرآن در جامعه، مستلزم معرفی الگوهای شایسته در این زمینه است و چه الگویی در عصر ما، شایسته تر از بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، حضرت امام خمینی (قدس سره) ابرمردی که به فرموده رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت الله خامنه ای (مدظله العالی) تجسم عینی بسیاری از آیات کلام الله مجید بود و عمری عالمانه و مجاهدانه با قرآن زیست و تا مرزهای عصمت پیش رفت و قرآن را که غبار مهجوریت، قامت رعناى آن را از نظرها پوشانده بود، در دل و جان مردم مسلمان جهان، حیاتی دوباره بخشید.

کتاب حاضر به قلم نویسنده محترم جناب آقای محسن قربانیان آفرانی، در تلاش است جلوه های مختلف انس با قرآن در سیره و سبک زندگی آن بزرگ مرد الهی را در قالب روایت های کوتاه، برای عموم خوانندگان بازگو کند. به همین منظور، تعداد 87 قطعه روایت داستانی، به عدد عمر شریف حضرت امام خمینی (قدس سره) با رعایت سیر تاریخی وقایع، از کودکی تا رحلت آن بزرگوار، از منابع معتبر استخراج شد و با 87 روایت متناسب قرآنی از مجموعه فرمایشات پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) و امامان معصوم (علیهم السلام) درباره قرآن، تبیین و تکمیل شد.

امید است توجه خوانندگان عزیز را جلب کند و نگارنده توانسته باشد گامی هرچند کوچک، در مسیر توسعه فرهنگ انس با قرآن در جامعه بردارد.

رَبَّنَا عَلَيْنِكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی

ص: 9

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «فرزندان خود را بر سه خصلت تربیت کنید: محبت پیامبرتان و محبت اهل بیتش و تلاوت قرآن» (1)

طفل مکتب قرآن

در نزدیکی خانه ما، مکتب خانه ای بود به نام مکتب خانه ملا ابوالقاسم. من با برادرم سیدروح الله، به آنجا می رفتیم و درس می خواندیم. هر بچه ای در مکتب خانه روزی نیم جزء از قرآن را می خواند. هر وقت کسی قرآن را ختم می کرد و به آخر می رسید، رسم بود که به ملا و سایر بچه ها ناهار بدهد.

سیدروح الله هفت ساله شده بود که قرآن را ختم کرد. (2)

ص: 10

-
- 1- علی بن حسام الدینبن قاضی خان قادری شاذلی هندی (متقی هندی)، کنز العمال فی سنن الاقوال و الافعال، ج 16، ص 456.
 - 2- نک: غلام علی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (س)، ج 3، ص 2، به نقل از: آیت الله پسندیده، برادر امام خمینی (قدس سره).

امام صادق (علیه السلام): «هرکس قرآن را حفظ کند و به آن عمل کند، در آخرت، رفیق و همراه فرشتگان و سفیران الهی خواهد بود.»⁽¹⁾

محافظ قرآن

از همان کودکی، حفظ قرآن را شروع کرده بود. با شور و علاقه ای خاص، سوره های قرآن را از بر کرده بود. سیدروح الله قرآن را حفظ می کرد و قرآن شد حافظ او. آن روزها، هیچ کس فکرش را هم نمی کرد، این طفل مکتب قرآنی ملاً ابوالقاسم، روزی بشود بزرگ محافظ قرآن در قرن معاصر!

ص: 11

1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 2، ص 603.

امام صادق (علیه السلام): «هر جوان مؤمنی که قرآن تلاوت کند، قرآن با گوشت و خونس آمیخته می شود و خداوند او را با فرشتگان بزرگوار و نیکوکار همراه می کند و قرآن در روز قیامت، مانع او از دوزخ خواهد بود.»⁽¹⁾

تا جوانی

نوجوانی اش را پای یادگیری قرآن و مقدمات علوم دینی ریخت. جوان که شد، قرآن پای ثابت درس ها و بحث های طلبگی اش شده بود. از همان جوانی، دست به قلم شد. 27 ساله بود که اولین کتابش را نوشت: شرح دعای سحر. آقاسیدروح الله، نویسنده جوان، آن قدر به قرآن تسلط یافته بود که در این کتاب، 74 مرتبه به آیات قرآن استناد کرده بود.⁽²⁾

ص: 12

1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 2، ص 603.

2- نک: هدایت الله بهبودی، الف لام خمینی، ص 60.

امام صادق (علیه السلام) به نقل از رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «حاملان قرآن سرشناسان اهل بهشت هستند.»⁽¹⁾

مبلغ قرآن

یازده ماه در حرم حضرت عبدالعظیم (علیه السلام) تحصن کرد. آن جا یک دهه عاشورا منبر رفت. در هر شب، سه مرتبه یک مطلب را تکرار می کرد: اول و وسط و آخر منبر. شب دهم، در منبر آخر گفته بود:

خدایا، تو شاهد باش که من، میرزا محمدعلی شاه آبادی، در این ده شب، سی مرتبه این مطلب را گفته ام و حجت را برای همه تمام کرده ام. امشب هم برای آخرین بار می گویم که رضاخان، دست نشانده انگلیس است و هدفش از بین بردن قرآن و اسلام. اگر با من روحانی مبارزه می کند، نه به خاطر خود من است؛ بلکه به این دلیل است که من مبلغ قرآنم. از همین جا به همه اعلام می کنم: اگر حرکت نکنید، این خبیث، اسلام و قرآن را از بین می برد!⁽²⁾

امام خمینی (قدس سره) دست پرورده این استاد بود.

ص: 13

1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 2، ص 606.

2- نک: بنیاد علوم و معارف اسلامی دانش پژوهان، عارف کامل: نکته ها و خاطره های حضرت آیت الله میرزا محمدعلی شاه آبادی (ره)، ص 51 و 52.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «قرآن را بیاموزید... و از روشنایی آن شفا بجویید که شفای سینه هاست و نیکو تلاوتش کنید که سودمندترین داستان هاست.»(1)

خیلی مؤثر است!

از استادش آیت الله شاه آبادی یادگاری داشت: دستورالعملی قرآنی که برای اصلاح نفس به او سفارش کرده بود. می گفت:

جناب عارف بزرگوار و شیخ عالی مقدار ما می فرمود که: «مواظبت به آیات شریفه آخر سوره حشر، از آیه شریفه: { يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ لْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ } (2) تا آخر سوره مبارکه، با تدبیر در معنای آن ها، در تعقیب نمازها، خصوصاً در اواخر شب که قلب فارغ البال است، خیلی مؤثر است در اصلاح نفس.»(3)

ص: 14

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 110، ص 164.

2- (ای کسانی که ایمان آورده اید، از [مخالفت با] خدا بپرهیزید و هرکس باید بنگرد که برای فردایش چه چیز از پیش فرستاده است) (حشر، 18).

3- سیدروح الله خمینی، شرح چهل حدیث (اربعین حدیث)، ص 208.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «بر شما باد به قرآن! پس آن را رهبر و پیشوای خود قرار دهید؛ زیرا قرآن سخن پروردگار جهانیان است که از او آغاز شده است و به سوی او بازمی گردد.» (1)

اولین اعلامیه

در اولین اعلامیه ای که 15 اردیبهشت 1323 از قم صادر کرد، این آیه را نوشت: {قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَحْيِ اللَّهِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَشْنَى وَفُرَادَى...} (2)

خطاب به ملت ایران نوشته بود: «موعظت خدای جهان را بخوانید و یگانه راه اصلاحی را که پیشنهاد فرموده [است]، بپذیرید.» (3)

از همان روز اول، با همین آیه، راه و هدفش را معلوم کرده بود: قیام برای خدا. تا آخر هم پای همین ایستاد.

ص: 15

1- علی بن عیسی اربلی، کشف الغمّه فی معرفه الائمه، ج 2، ص 164.

2- (بگو: «شما را فقط به یک چیز اندرز می دهم و آن اینکه دونفردونفر یا به تنهایی، برای خدا قیام کنید...»)) (سبأ، 46).

3- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1، ص 22.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «... شما که گفتید: پروردگار ما خداست؛ پس در عمل به دستورات کتابش و بر راهی که فرمان داده است و بر روش درست و شایسته عبادت و بندگی اش، استقامت ورزید و پایدار بمانید.»⁽¹⁾

پای مردی

پای قرآن که به میان می آمد، از پانمی نشست تا حکم قرآن را به کرسی بنشانند. می گفت: «من از آن آدم ها نیستم که اگر یک حکمی کردم، بنشینم چرت بزنم که این حکم خودش برود: من راه می افتم دنبالش.»⁽²⁾ وقتی حرفی می زد و پای قرآن که در میان بود، همه حساب کار خودشان را می کردند.

ص: 16

-
- 1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 176، ص 253.
 - 2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1، ص 292 و 293.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «خداوند عزوجل قرآن را بر من نازل کرده است و هرکس با قرآن مخالفت کند، گمراه است...» (1)

در اشتباه هستید

از: روح الله الموسوی الخمینی

به: اسدالله عَلم، نخست وزیر

موضوع تلگراف: هشدار در رابطه با حذف شرط سوگند به قرآن، در لایحه انجمن های ایالتی و ولایتی

...اگر گمان کردید می شود با زور چندروزه، قرآن کریم را در عرض اوستای زرتشت، انجیل و بعض کتب ضالّه قرار داد و به خیال از رسمیت انداختن قرآن کریم، تنها کتاب بزرگ آسمانی چندصد میلیون مسلم جهان افتاده اید و کهنه پرستی را می خواهید تجدید کنید، بسیار در اشتباه هستید... {... وَالسَّلَامُ عَلٰی مَنْ اتَّبَعَ الْهُدٰی} (2) و (3)

ص: 17

-
- 1- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، امالی الصدوق، ص 65.
 - 2- «... و درود بر آن که از هدایت پیروی می کند (طه، 47).
 - 3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1، ص 90.

امام رضا (علیه السلام): «اگر [سؤال کننده ای] پرسد که چرا [بندگان] به قرائت قرآن در نماز امر شده اند، گفته می شود: برای اینکه قرآن متروک و فراموش نشود و محفوظ بماند؛ در نتیجه نابود نمی شود و ناشناخته باقی نمی ماند.»⁽¹⁾

نماز یعنی این!

عصر یکی از روزها، با دوستی آمده بودیم خانه امام. آن روزها، امام در خانه اش در قم نماز جماعت می خواند و مردم از دور و نزدیک می آمدند. هنگام مغرب که شد، در حیاط منزل ایستادیم پشت سر ایشان. بار اولمان بود. خیلی تعجب کرده بودیم: نماز را با حضور قلب تمام می خواند؛ اما چنان ساده و بی تکلف و دور از قرائت غلیظ که ما دو نفر، بعد از نماز، به هم نگاه کردیم و گفتیم: «نماز یعنی این!»⁽²⁾

ص: 18

1- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، عیون اخبار الرضا، ج 2، ص 107.

2- نک: حمید بصیرت منش و دیگران، صحیفه دل، ج 1، ص 19، به نقل از: حجت الاسلام والمسلمین احمد احمدی.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «سورة حمد شفای هر بیماری است.»⁽¹⁾

حمدِ شفا!

نوجوان که بودم، برادر کوچکم تب کرده بود. پدرم رفته بود مسافرت و ما با مادرمان در خانه تنها بودیم. من استکان آبی برداشتم و دویدم سمت خانه امام که آن روزها همسایه ما در قم بود. استکان آب را دادم به یکی از مسئولین دفتر که به امام برسانند و ایشان برای شفای برادرم سوره حمد بخواند. استکان آب را بردند و برگرداندند. گفتند امام به آن سوره حمد خوانده و دعا کرده است. با عجله آب را آوردم خانه و برادرم نوشید. به خواست خدا حالش خوب شد.⁽²⁾

ص: 19

1- فضل بن حسن طبرسی، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، ج 1، ص 34.

2- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، امام به روایت دانشوران، ص 146 و 147، به نقل از: دکتر محمد رجیبی.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): « هرکه قرآن را بزرگ و محترم نشمارد، در واقع حرمت خدای سبحان را سبک شمرده است. »⁽¹⁾

سزای سوزاندن قرآن

ساواک قم در گزارش شماره 457 خود در 31 اردیبهشت 1342، خطاب به ریاست ساواک تهران نوشته بود:

به استحضار می رساند، در تاریخ فوق، سه نفر از مالکین لرستان با خمینی دیدار کردند که یکی از آن ها پس از دیدار از مدرسه فیضیه، گفت: «شاهی که دستور می دهد یک عده لا مذهب و مخالف اسلام بریزند در مدرسه فیضیه و آن را خراب کنند، بدون شک خودش هم مخالف با اسلام است.»

[امام] خمینی (قدس سره) در پاسخ اظهار داشت:

اگر مخالف نمی بود، قرآن را آتش نمی زد! وقتی که رئیس سازمان امنیت... و رئیس شهربانی... دستور دهند قرآن را آتش بزنند و دعا را لگدکوب کنند و پاسبانان را به پشت بام بفرستند تا با آجر به سروکله روحانیون و طلاب بزنند، آیا این ها مخالف با دین مقدس اسلام نیستند؟! بالاخره روزی حساب این ها را خواهیم رسید. اگر زنده ماندم، می دانم با این ها چه معامله ای بکنم!⁽²⁾

ص: 20

1- محمدبن محمد بن حیدر شعیری، جامع الاخبار، ص 40.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1، ص 231.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «...[قرآن] عامل پیروزی است، برای آن که با آن استدلال کند.»(1)

ایستاده در برابر ظلم

«من مصمم هستم که از پا نشینم تا دستگاه فاسد را به جای خود بنشانم و یا در پیشگاه مقدس حق تعالی با عذر، وفود کنم.»(2)

شما هم ای علمای اسلام، مصمم شوید و بدانید پیروزی با شماست: { وَاللَّهُ مُبِيتٌ نُورِهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ } (3)،(4)

به راهش ایمان داشت و به هدفش و به یاری خداوند و به پیروزی!

ص: 21

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 198، ص 316.

2- وارد شوم.

3- (و خدا کامل کننده نور خویش است؛ هرچند کافران خوش نداشته باشند) (صف، 8).

4- 4. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1، ص 187.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «بدانید که این قرآن، پنددهنده ای است که فریب نمی دهد و راهنمایی است که گمراه نمی کند و گوینده ای است که دروغ نمی گوید.»⁽¹⁾

قیام برای خدا

{قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدِهِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَى وَفُرَادَى...}⁽²⁾

این آیه را همیشه می خواند، برای همه: برای خودش، برای یارانش، برای مردم ایران. می گفت: «قیام اگر برای خدا باشد، پیروز است.»
تفسیر آیه را هم گفته بود: «همه قیام کنید و برای خدا قیام کنید [قیام فردی و قیام جمعی]. قیام فردی در مقابل جنود شیطانی باطن خودتان و قیام همگانی در مقابل قدرت های شیطانی.»⁽³⁾

ص: 22

-
- 1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 176، ص 252.
 - 2- (بگو: «شما را تنها به یک چیز اندرز می دهم و آن اینکه دونفردونفر یا یک نفریک نفر برای خدا قیام کنید...»)) (سبأ، 46).
 - 3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 10، ص 339.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): « همانا خداوند سبحان هیچ کس را به چیزی مانند قرآن اندرز نداده است. »(1)

آیه جامع

قم، روزهای پنج شنبه و جمعه، زیر کتابخانه مدرسه فیضیه، یک ساعت مانده به غروب، درس اخلاق «حاج آقاروح الله» برپا بود.

«تمام مواظب انبیا (علیهم السلام) را خداوند تبارک و تعالی در این آیه شریفه گنجانده است: {قُلْ إِنَّمَا أَعْظُمُ بِوَاحِدِهِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَى وَفُرَادَى...} (2)»(3)

این جمله را در یکی از همین جلسات اخلاق گفته بود.

ص: 23

1- حسن بن محمد دیلمی اعلام الدین فی صفات المؤمنین، ص 107.

2- (بگو: «شما را تنها به یک چیز اندرز می دهم و آن اینکه دونفردونفر یا به تنهایی برای خدا قیام کنید...»)) (سبأ، 46).

3- حمید بصیرت منش و دیگران، صحیفه دل، ج 2، ص 48 و 49، به نقل از: آیت الله علی پناه اشتهاردی.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «هرکس قرآن را به خاطر خدا و برای آگاهی از دین بیاموزد، پاداشی همچون پاداش فرشتگان و پیامبران دارد.»⁽¹⁾

اخلاص در عمل

همیشه آخرین روز درس، قبل از تعطیلات حوزه، طلبه ها را نصیحت می کرد. حرفش بیش تر دربارهٔ اخلاص بود: اخلاص در عمل. آیه {قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَفُرَادَى...} را برای شاگردانش می خواند و می گفت: «انسان باید در کارهایش هدف و مقصدی جز خدای متعال نداشته باشد.»⁽²⁾

حرف هایش به دل می نشست. هنگام صحبت، تمام وجودش سرشار از اخلاص بود.

ص: 24

1- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، ص 293.

2- مجتبی فراهانی، سلسله موی دوست: خاطرات دوران تدریس امام خمینی (س)، ص 141 و 142، به نقل از: حجت الاسلام والمسلمین مرتضی صادقی تهرانی.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «به راستی که قرآن ظاهرش زیبا و باطنش عمیق است. شگفتی هایش تمامی ندارد و اسرار ناشناخته آن، پایان نمی پذیرد.»⁽¹⁾

فهم تازه از قرآن

موقع درس، حرف های تازه داشت. حرف هایی که آن روزها در کتاب های فقهی و اصولی کم تر پیدا می شد. مطالبی از خودش می گفت. یک روز عصر، موقع تدریس در مسجد سلماسی قم گفت: «گاهی انسان به بعضی از آیات قرآن برخورد می کند، هرچه به عمق آیات فرومی رود و بیش تر فکر می کند، مطالبی می فهمد که قبلاً نفهمیده بود.»⁽²⁾

ص: 25

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 18، ص 61.

2- مجتبی فراهانی، سلسله موی دوست: خاطرات دوران تدریس امام خمینی (س)، ص 165، به نقل از: آیت الله سیدعلی غیوری.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «قرآن نوری است که خاموشی ندارد و چراغی است که درخشندگی آن از بین نمی رود.»⁽¹⁾

ای قرآن!

درباره عملی نشدن قانون های قرآن در جهان گفته بود:

ای قرآن، ای تحفه آسمانی و ای هدیه رحمانی! تو را خدای جهان برای زنده کردن دل های ما و بازکردن گوش و چشم توده مردم فرستاد. تو نور هدایت و رهنمای سعادت ما هستی. تو ما را از منزل حیوانی می خواهی به اوج انسانی وجود رحمانی برسانی.

فسوسا که آدمی زادگان قدر تو را ندانسته و پیروی تو را فرض خود نشمردند! آسفا که قانون های تو در جهان عمل نشد تا همین ظلمت خانه و جایگاه مشتی وحشیان و درندگان که خود را متمدنین جهان می دانند، رشک بهشت برین شود و عروس سعادت در همین جهان در آغوش همه درآید.⁽²⁾

ص: 26

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 198، ص 315.

2- سیدروح الله خمینی، کشف الاسرار، ص 220.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «بدانید هرگز به پیمان قرآن وفادار نخواهید بود؛ مگر آنکه پیمان شکنان نسبت به قرآن را بشناسید و هرگز به قرآن چنگ نمی زنید؛ مگر آنکه رهاکنندگان آن را شناسایی کنید.»⁽¹⁾

قرآن پهلوی!

بعد از 15 خرداد 1342 و دستگیری امام، وجهه شاه پیش مردم خیلی خراب شده بود. شاه برای تظاهر به دین داری و فریب مردم، اقدام به چاپ قرآن نفیس کرد. اسمش را هم گذاشت «قرآن پهلوی»! امام کار شاه را تشبیه کرد به قرآن بر سر نیزه کردن معاویه و نقشه ها همه نقش بر آب شد:

قرآن چه احترامی پیش شاه و دارودسته اش دارد؟! احترام قرآن همین است که از روی سالوسی طبعش کنند و به مردم بدهند برای اغفال؛ نظیر احترامی که معاویه کرد و قرآن را بالای نیزه کرد که بیاید باهم به قرآن عمل بکنیم! این ها به قرآن احترام قائل هستند؟!⁽²⁾

ص: 27

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 147، ص 206.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 3، ص 405.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «بر شما باد به قرآن! زیرا ریسمانی است استوار [که از هم گسیخته نمی شود].»⁽¹⁾

چرا به قرآن دعوت نمی کنید!؟

به علما و مراجع شهرهای مختلف، مخصوصاً تهران نامه می نوشت و آن ها را به قرآن و قیام دعوت می کرد:

شما که در مرکز هستید، خانه نشین شده اید: اصلاً نه حرفی، نه اعلامیه ای. هیچ کار نمی کنید. شما که در تهران هستید، مردم را دعوت به قرآن، یعنی وحدت و یگانگی نمی کنید! فایده اش چیست؟ شما باید مردم را دعوت به قیام کنید... چرا علمای تهران در مقابل این گرگ های درنده سکوت اختیار کرده اند؟ چرا در مقابل این لامذهب ها که می خواهند دینمان را از دستمان بگیرند، سکوت کرده اید؟ چرا در مقابل شاه مملکت که می خواهد روحانیت را از میان بردارد، قیام نمی کنید؟ چرا در مقابل حکام سکوت می کنید؟⁽²⁾

ص: 28

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 156، ص 219.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1، ص 238، نامه به آیت الله سیداحمد خوانساری در 7 خرداد 1342.

امام صادق (علیه السلام): «خوشابه حال پیروان قائم ما که در زمان غیبت، منتظر ظهورش هستند و هنگام ظهور، مطیع اوامر او! آن‌ها همان اولیای الهی هستند که نه ترسی به دل دارند و نه غمگین می شوند.»⁽¹⁾

ترس نداشتیم!

مأموران شاه، شبانه آمدند قم. ریختند توی خانه. امام را سوار کردند و راه افتادند طرف تهران. نیمه‌های راه رسیدند به نزدیکی‌های دریاچه نمک. آن موقع مشهور بود هرکسی را که شاه می‌خواست مخفیانه سربسته نیست کند، می‌آوردند و می‌انداختند آنجا.

امام خودش گفته بود: «وقتی من را می‌بردند، بین قم و تهران ماشین از جاده رفت بیرون. من فکر کردم که می‌خواهند قضیه را خاتمه دهند؛ ولی وقتی مراجعه کردم به قلبم، دیدم هیچ تغییری نکرده است!»⁽²⁾

امام (قدس سره) اصلاً نترسیده بود: {أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ} ⁽³⁾ (آگاه باشید که اولیای خدا، نه ترسی به دل دارند و نه غمگین می‌شوند!)

ص: 29

-
- 1- عبدعلی بن جمعه عروسی حُویزی، تفسیر نور الثقلین، ج 2، ص 309.
 - 2- نک: غلام‌علی رجایی، برداشت‌هایی از سیره امام خمینی (ره)، ج 2، ص 241.
 - 3- یونس، 62.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «هرکس با تلاوت قرآن انس بگیرد، فراق و جدایی دوستان، او را به وحشت نخواهد انداخت.»⁽¹⁾

تلاوت در تبعید

بعد از وقایع 15 خرداد 1342، شاه، امام را تبعید کرده بود ترکیه. امام نزدیک یک سال آنجا بود، دور از خانواده و دوستان. قرآن انیس خلوت و تنهایی های ایشان بود. صاحب خانه امام گفته بود:

در این مدت، هرگز از کم و کیف غذا شکایت نکرد. هنگام هواخوری همواره می کوشید برای مردم مزاحمتی پیش نیاورد. با بچه ها مهربان بود. بچه ها او را بابا صدا می زدند. به خواندن نماز و قرآن توجه ویژه داشت و همه این کارها در ساعت مقرر انجام می شد.⁽²⁾

ص: 30

1- عبدالواحد بن محمد تمیمی آمدی، غرر الحکم و درر الکلم، ص 638.

2- نک: هدایت الله بهبودی، الف لام خمینی، ص 501 و 502.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «بر شما باد به قرآن! چراکه قرآن... حافظ و نگهدار کسی است که به آن تمسک جوید و نجات بخش کسی است که از آن پیروی کند.»⁽¹⁾

آیه و نامه

نامه از شهر بورسای ترکیه آمده بود. همسر امام، خیالش راحت شد. نامه را باز کرد: «این جانب بحمدلله تعالی سالم هستم. هیچ نگرانی نداشته باشید. خداوند تعالی آنچه مقدر فرموده است، صلاح است و واقع خواهد شد.» این آیه را هم در نامه اش نوشته بود: {عَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئاً وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ} ⁽²⁾ و ⁽³⁾

همسرش را به صبر سفارش کرده بود.

ص: 31

1- محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج 89، ص 182.

2- (چه بسا چیزی را خوش نداشته باشید؛ حال آنکه خیر شما در آن است) (بقره، 216).

3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1، ص 437.

امام رضا (علیه السلام): «خدا دینش را کامل کرد و قرآن را که بیان هر چیزی در آن است، فروفرستاد و در آن حلال و حرام و حدود و احکام و هر آنچه نیاز مردم است را به طور کامل بیان فرمود.»⁽¹⁾

دفاع از مظلوم

اولین مرجع تقلیدی که قاطعانه از مردم فلسطین دفاع کرد و در مقابل رژیم غاصب اسرائیل موضع سخت گرفت و برای کمک به چریک های فلسطینی اجازه دادن وجوهات شرعیه و زکات را داد، امام بود.⁽²⁾

نگاهش به این گونه آیات بود: {وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ...}⁽³⁾

ص: 32

1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 1، ص 199.

2- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 2، ص 199.

3- (چرا در راه خدا و در راه مردان و زنان و کودکانی که به دست ستمگران تضعیف شده اند، پیکار نمی کنید!؟) (نساء، 75).

امام باقر (علیه السلام): «از موعظه خداوند بهره مند شوید و همواره با کتاب او باشید.»⁽¹⁾

بهترین موعظه

یک روز، در نجف، نامه ای خدمت امام نوشتم و گفتم: «خواهش می کنم مرا نصیحت کنید؛ هرچند یک نصیحت عام و کلی باشد.» چند روز بعد، نامه ای به دستم رسید. در جواب نوشته بودند: «بهترین موعظه آن است که خدا در قرآن فرموده است: {قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدِهِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَى وَفُرَادَى...}»⁽²⁾»⁽³⁾

ص: 33

-
- 1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 3، ص 423.
 - 2- (بگو: «شما را تنها به یک چیز اندرز می دهم و آن اینکه دونفردونفر یا به تنهایی برای خدا قیام کنید...»)) (سبأ، 46).
 - 3- امیررضا ستوده، پایه پای آفتاب، ج 4، ص 221 و 222، به نقل از: آیت الله مؤمن.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «هنگامی که فتنه ها همچون پاره های شب تار، شما را فراگرفت، بر شماست که به قرآن تمسک جوید.»(1)

خبر شهادت

مانده بودیم به امام چطور بگوییم! چند نفر شده بودیم و به اتفاق احمدآقا قرار گذاشتیم برویم پیش امام و خبر شهادت آقامصطفی را آرام آرام به ایشان بگوییم.

یکی گفت: «از حاج آقامصطفی در بیمارستان چه خبر؟!»

یکی دیگر گفت: «الان از بیمارستان تلفن کردند که ایشان را مثل اینکه باید زودتر به بغداد برسانند!»

احمدآقا جلوی صدای گریه اش را نتوانست بگیرد، رویش را برگرداند که آقا او را نبیند؛ ولی امام صورتش را برگرداند و گفت: «احمد چته؟ مگر حاج آقامصطفی مُرده؟! اهل آسمان ها می میرند و از اهل زمین کسی باقی نمی ماند. همه می میریم. آقایان بفرمایید سر کارتان!»

خودشان هم بلند شدند و وضو گرفتند و مشغول خواندن قرآن شدند.(2)

ص: 34

1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 2، ص 599.

2- نک: غلام علی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (س)، ج 3 ص 7، به نقل از: حجت الاسلام والمسلمین فرقانی.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «هرکس دوست دارد چشم هایش در دنیا بهره مند شود، پس زیاد به قرآن نگاه کند.»⁽¹⁾

چشم برای قرآن

در نجف، چشم های امام ناراحتی پیدا کرده بود. پزشک آوردیم. امام را معاینه کرد و گفت: «آقا! شما باید چند روزی قرآن نخوانید و به چشمتان استراحت بدهید!» امام یک دفعه خندید و گفت: «دکتر! من چشمم را برای قرآن خواندن می خواهم. چه فایده ای دارد اگر چشم داشته باشم و قرآن نخوانم؟! شما یک کاری بکنید که من بتوانم قرآن را بخوانم.»⁽²⁾

ص: 35

1- حسن بن محمد دیلمی، أعلام الدین فی صفات المؤمنین، ص 100.

2- نک: غلام علی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (س)، ج 3، ص 6، به نقل از: فاطمه طباطبایی، عروس امام (قدس سره).

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «قرآن را بیاموزید [و به آن عمل کنید]؛ زیرا قرآن بهترین کلام است.»⁽¹⁾

قرآن بیاموزید!

عده ای از دانشجویان مسلمان مقیم آمریکا و کانادا نامه نوشتند. امام از نجف جوابشان را داد. در پیامی که برایشان فرستاده بود، از تلاش های آن ها در راه درک صحیح اسلام و شناخت حقیقت قرآن تقدیر کرده بود. دست آخر، به آن جوان ها سفارش هایی درباره قرآن کرده بود: «در شناسایی اسلام بیشتر جدیت کنید. تعالیم مقدسه قرآن را بیاموزید و به کار بندید.»⁽²⁾

ص: 36

-
- 1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 110، ص 164.
 - 2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 2، ص 437 و 438.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «قرآن شفا دهنده دردهای شما و سامان دهنده امور [فردی و اجتماعی] زندگی شماست.»⁽¹⁾

قرآن و سیاست

می گفتند: «در قرآن که اصلاً هیچ مطلب سیاسی وجود ندارد!»

اولین کسی که محکم جلوی این حرف ها می ایستاد، امام بود. جوری جوابشان را می داد که حرفشان را پس می گرفتند و خاموش می شدند. می گفت: «باید به این نادانان گفت که قرآن کریم و سنت رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) آن قدر که در حکومت و سیاست احکام دارند، در سایر چیزها ندارند؛ بلکه بسیاری از احکام عبادی اسلام، عبادی سیاسی است.»⁽²⁾

ص: 37

-
- 1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 158، ص 223.
 - 2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 21، ص 406.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم):

هرگاه خواستی به کتاب خدا تقال بزنی، سه بار سوره توحید را بخوان و سه بار صلوات بفرست. بعد بگو: «اللَّهُمَّ تَقَالَّتْ بِكِتَابِكَ وَتَوَكَّلْتُ عَلَيْكَ فَأَرِنِي مِنْ كِتَابِكَ مَا هُوَ مَكْتُومٌ مِنْ سِرِّكَ الْمَكْنُونِ فِي غَيْبِكَ.» (1) آنگاه قرآن را بگشا و مطلب را در سطر اول صفحه سمت راست بخوان. (2)

بیشتر درس بخوانید!

درس که تمام می شد، بعضی از طلبه ها می آمدند پیش استاد برای استخاره. لبخند می زد و با حالت شوخی می گفت: «شما به خدا توکل کنید و بیشتر درس بخوانید [و] کمتر استخاره کنید.» گاهی هم قرآن را کنار دستش بود، برمی داشت و استخاره می کرد. (3)

ص: 38

-
- 1- (خدایا، من به کتاب تو تقال زدم و بر تو توکل کردم؛ پس تو نیز از کتابت آنچه در نهران غیب تو پنهان است، به من نشان بده!)
 - 2- محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج 88، ص 241.
 - 3- مجتبی فراهانی، سلسله موی دوست: خاطرات دوران تدریس امام خمینی (س)، ص 156، به نقل از: حجت الاسلام والمسلمین سیدجواد علم الهدی.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «قرآن... از لغزش ها جلوگیری می کند، روشنایی بخش تاریکی هاست و در پیشامدها [و بدعت ها]، پرتوافشانی می کند و از نابودی نگه می دارد...» (1)

بذل جان

فتوا داده بود:

اگر معروف یا منکر از اموری باشد که شارع مقدس به آن اهمیت زیاد می دهد، مثل اصول دین یا مذهب و حفظ قرآن مجید و حفظ عقاید مسلمانان یا احکام ضروریّه، باید ملاحظه اهمیت شود و مجرد ضرر، موجب واجب نبودن نمی شود؛ پس اگر توقف داشته باشد حفظ عقاید مسلمانان یا حفظ احکام ضروریه اسلام بر بذل جان و مال، واجب است بذل آن. (2)

ص: 39

-
- 1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 2، ص 600.
 - 2- سیدروح الله خمینی، رساله توضیح المسائل، ص 450، مسئله 2792.

امام علی (علیه السلام): «قرآن کریم قدرتی است که یاورانش شکست ندارند و حقی است که یاری کنندگانش مغلوب نمی شوند.» (1)

ما پیروزیم!

سفارش می کرد نترسیم، قوی باشیم، ضعف از خودمان نشان ندهیم: { ... إِنَّ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يَثِّبْ أَقْدَامَكُمْ } (2) «(3)

پندمان می داد که برای خدا کار کنیم و سستی به خودمان راه ندهیم. معتقد بود خدای تبارک و تعالی وعده پیروزی داده است؛ پس

شکست برای ما معنا ندارد: { وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ } (4) «(5)

می گفت: «این جانب مصمم هستم که با تمام قوا از اعمال خلاف اسلامی دستگاه جبار، جلوگیری کنم و به خواست خدای متعال

پیروزی نهایی با ماست: { وَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا } (6) «(7)

در نامه ها، اعلامیه ها و سخنرانی هایش آیه های قرآن را می خواند و دل های مردم ایران را محکم می کرد.

ص: 40

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 198، ص 315.

2- (اگر [آیین] خدا را یاری کنید، خدا نیز شما را یاری می کند و گام هایتان را استوار می دارد) (محمد، 7).

3- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 12، ص 381.

4- (و سست نشوید و غمگین نگردید و شما برترید اگر ایمان داشته باشید!) (آل عمران، 139).

5- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1، ص 119.

6- (و سخن خدا [و آیین او]، بالا [و پیروز] است) (توبه، 40).

7- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1، ص 119 و 224.

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «قرآن آقا و سرور همه سخن هاست.»⁽¹⁾

مایه سیادت

گلاستون نخست وزیر انگلستان در اواخر قرن نوزدهم میلادی، قرآن را در یکی از مجالس خودشان دست گرفته و توهینی هم به آن کرده و گفته بود: «تا این بین مسلمانان است، انگلستان نمی تواند بر آن ها سیادت کند!» امام بارها این جمله را در سخنرانی هایش نقل کرده بود. هشدار می داد که مبادا از قرآن جدا شویم! معتقد بود مایه سیادت ما، همین قرآن است.⁽²⁾

ص: 41

-
- 1- حسین نوری (محدث نوری)، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج 4، ص 336.
 - 2- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 13، ص 360 و ج 2، ص 396 و ج 14، ص 509.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «به راستی نیکوترین داستان و رساترین اندرز و سودمندترین یادآوری، قرآن است.»⁽¹⁾

راز قصه های قرآن

یکی از آرزوهایش نوشتن کتابی بود درباره قصه های قرآن و حل رمزورازهای تربیتی آن ها. معتقد بود در قصه های قرآن، فواید و تعلیمات بی شماری نهفته است. گفته بود: «در آن قصص، به قدری معارف الهیه و تعلیمات و تربیت های ربوبیه مذکور و مرموز است که عقل را متحیر [می] کند!»⁽²⁾

ص: 42

1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 8، ص 175.

2- سیدروح الله خمینی، آداب الصلاه (آداب نماز)، ص 186.

حضرت امیرالمؤمنین علی (صلی الله علیه و آله و سلم): «آگاه باشید، در قرائت و خواندنی که تدبّر و اندیشه در آن نباشد، خیری نیست!»⁽¹⁾

عصایت را بردار!

به تدبّر سفارش می‌کرد و پیام‌های اخلاقی و عملی قصه‌های قرآن را برای همه بیان می‌فرمود:

هی‌ما قرآن را خوانده ایم که فرعون کذا و کذا، موسی کذا و کذا! تدبّر نکردیم که خُب آن چیزی که گفته، برای چه گفته؟ برای اینکه تو هم مثل موسی باش نسبت به فرعون عصرت. تو هم عصایت را بردار، مخالفت کن با این مردک!⁽²⁾ و⁽³⁾

ص: 43

-
- 1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 1، ص 36.
 - 2- منظور امام خمینی (قدس سره) از مردک، مخالفت با شاه در آن زمان بوده است.
 - 3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 3، ص 349.

امام علی (علیه السلام): «قرآن را یاد بگیرید که بهترین سخن هاست و در آن تفکر کنید که بهار دل هاست.»(1)

آیه شو!

می گفت:

کسی که تفکر و تدبر در معانی قرآن کرد، در قلب آن اثر کند و کم کم به مقام متّین برسد و اگر توفیق الهی شامل حالش شود، از آن مقام نیز بگذرد و هریک از اعضا و جوارح و قوای او، آیه ای از آیات الهیه شود.(2)

ص: 44

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبة 110، ص 164.

2- سیدروح الله خمینی، شرح چهل حدیث (اربعین حدیث)، ص 500.

خودت را بر قرآن عرضه کن. اگر [دیدی] در راه قرآن قدم برمی داری و آنچه حرام دانسته است، ترک می کنی و به آنچه ترغیب کرده است، مایلی و از آنچه بیم داده است، می ترسی، ثابت قدم و شادمان باش که در این صورت، آنچه درباره تو بگویند، آسیبی به تو نمی رساند. (1)

خودت را تطبیق بده!

راهکار نشان می داد: «در قصه شریفه حضرت آدم (علیه السلام) [نگاه کند و] ببیند سبب مطرود شدن شیطان از بارگاه قدس، با آن همه سجده ها و عبادت های طولانی چه بوده [است و] خود را از آن تطهیر کند!»

«تطبیق» را یکی از آداب مهم قرائت قرآن می دانست و معتقد بود خیلی فایده و نتیجه دارد. می گفت: «[انسان باید] در هر آیه از آیات شریفه که تکرر می کند، مفاد آن را با حال خود منطبق کند و نقصان خود را به واسطه آن مرتفع کند و امراض خود را بدان شفا دهد.» (2)

ص: 45

1- حسن بن علی بن شعبه حرّانی، تحف العقول عن آل الرسول (صلی الله علیه و آله و سلم)، ص 284.

2- سیدروح الله خمینی، آداب الصلاه (آداب نماز)، ص 206.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «چه بسا حرف باطلی که با آیه ای از کتاب خدا آراسته شود؛ همچنان که سگه مسی با روکشی از نقره آراسته شود!»⁽¹⁾

شاه و سایه خدا؟!!

آخوندهای درباری سروصدا راه انداخته بودند که: «شاه ظلّ الله است، سایه خداست! ما چه کار داریم به او؟! خدا به او سلطنت داده!» آیه هم برایش می خواندند و می گفتند: «{ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ } ⁽²⁾ است.»

یک برداشت انحرافی از آیات بود! جای سکوت هم نبود. امام محکم جوابشان را می داد:

آن کسی را که اسلام به «ظلّ اللهی» شناخته است، این است که از خودش یک چیزی مایه نگذارد [و] به تبع احکام اسلام حرکت کند: حرکت، حرکت تبعی باشد. رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) این طور بود. ظلّ الله بود؛ [اما آیا] این مردیکه [شاه] هم ظلّ الله است؟! ما قرآن را نخواندیم، نمی دانیم. منطق قرآن را نمی دانیم! باید قرآن بخوانیم. ⁽³⁾

ص: 46

1- احمدبن محمد بن خالد برقی، المحاسن، ج 1، ص 230.

2- [خدایا،] توبه هرکس بخواهی، حکومت می بخشی! (آل عمران، 26).

3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 3، ص 347 و 348.

امیرالمؤمنین امام علی (علیه السلام): «خدای سبحان در کتاب خود، بر بندگانش جلوه گر و آشکار شد، بی آنکه او را [با چشم سر] ببینند.»⁽¹⁾

تجلی قرآن

معتقد بود قرآن به هرکسی به اندازه ظرفیتش تجلی می کند؛ یعنی هرکس قلبش را بیش تر تطهیر کند، قرآن بیشتر بر او ظاهر می شود: «هرکس پاکی و بی آلاچی اش بیشتر باشد، تجلی قرآن بر او بیشتر و بهره او از حقایق قرآن فراوان تر است.»⁽²⁾ گفته بود یکی از موانع فهم قرآن، حجاب معاصی است؛ یعنی کدر شدن قلب از گناه.⁽³⁾

ص: 47

-
- 1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 8، ص 387.
 - 2- سیدروح الله خمینی، شرح دعای سحر، ص 60.
 - 3- نک: سیدروح الله خمینی، آداب الصلاه (آداب نماز)، ص 201.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «قرآن بخوانید؛ زیرا قرآن در روز قیامت، تلاوت کننده خود را شفاعت می کند.»⁽¹⁾

راه آدم شدن!

همیشه، وقتی برای بردن غذای امام وارد اتاقشان می شدم، می دیدم قرآن را باز کرده اند و مشغول قرائت قرآن هستند. مدتی این مسئله ذهنم را مشغول کرده بود تا اینکه روزی به امام عرض کردم: «حاج آقا شما سراپای وجودتان قرآن عملی است. دیگر چرا این قدر قرآن می خوانید!؟» امام مکشی کردند و گفتند: «هرکس بخواهد از آدمیت سر در بیاورد و آدم بشود، باید دائم قرآن بخواند.»⁽²⁾

ص: 48

1- احمدبن محمد بن حنبل، مُسند الامام احمدبن حنبل، ج 36، ص 546.

2- نک: غلام علی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (س)، ج 3، ص 12، به نقل از: مرضیه حدیده چی (دباغ).

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «هرکس قرآن را رهبر و پیشوای خود قرار دهد، او را به بهشت راهبری می کند و هرکس آن را پشت سرش قرار داد، به سوی دوزخ کشیده می شود.»⁽¹⁾

طاغوت پهلوی

اولین مرجعی که به صورت علنی حکومت پهلوی را طاغوت نامید و به حکم قرآنی {... وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...} ⁽²⁾ لزوم مبارزه با این رژیم ستمگر را برای ملت ایران یادآور شد، امام بود: «بر تمام طبقات ملت لازم است با هر وسیله ممکن، به سقوط این دستگاه جبار قیام کنند. اطاعت این دستگاه، اطاعت طاغوت و حرام است.»⁽³⁾

چند روز قبل، عوامل رژیم به دستور محمدرضاشاه پهلوی، بارگاه مقدس امام رضا (علیه السلام) را به مسلسل بسته بودند و در صحن و حریم رضوی، مردم را به خاک و خون کشیده بودند.

ص: 49

1- احمدبن عبدالله ابونعیم، حلیه الاولیاء و طبقات الاصفیاء، ج 4، ص 108.

2- (و از طاغوت اجتناب کنید.) (نحل، 36).

3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 5، ص 93.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «اشراف [و بزرگان] امت من، حاملان قرآن و شب زنده داران هستند.»⁽¹⁾

تلاوت سحر

نیمه های شب، برنامه خاص خودش را داشت. دو ساعت مانده به اذان صبح بیدار می شد. بی سروصدا، جوری که کسی بیدار نشود، می رفت وضو می گرفت و مشغول می شد: نماز شب، تلاوت قرآن، اشک، دعا، مناجات و ...

برنامه هر شبش بود، دو ساعت مانده به صبح.⁽²⁾

ص: 50

-
- 1- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، کتاب من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 399.
 - 2- نک: غلام علی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (س)، ج 3، ص 136، به نقل از: آیت الله محمدرضا توسلی.

امام سجاد (صلی الله علیه و آله و سلم): «خدایا، قرآن را در تاریکی شب ها، مونسى برای ما قرار ده!»⁽¹⁾

تلاوت روی آسمان!

پاریس، فرودگاه مارشال دوگل. هواپیما ساعت 3:30 به وقت تهران به پرواز درآمد. خلبان فرانسوی طبقه دوم هواپیما را برای استراحت در اختیار امام قرار داده بود. آن شب، امام همه آن اعمالی را که نیمه های شب روی زمین انجام می داد، توی هوا به جا آورد: نماز شب، اشک، مناجات، تلاوت قرآن و...⁽²⁾

ص: 51

1- علی بن حسین (علیه السلام)، صحیفه سجادیه، ص 178، دعای 42.

2- نک: هدایت الله بهبودی، الف لام خمینی، ص 1069.

امام صادق (علیه السلام): «خداوند تبارک و تعالی هیچ چیز از آنچه امت به آن نیاز دارند، فرو نگذاشت؛ مگر اینکه آن را در کتابش [قرآن] فرو فرستاد.»⁽¹⁾

رمز پیروزی

چند ماه بیشتر از پیروزی انقلاب اسلامی نگذشته بود. جمعی از مبارزان مسلمان از کشورهای فلسطین و لیبی و مصر و عراق آمده بودند برای ملاقات. امام از رمز پیروزی برایشان صحبت کرد: رمزی که از دل قرآن بیرون آورده بود. خطاب به آن ها گفته بود:

ملت ها باید قیام کنند و ملت ها باید رمز را بفهمند که رمز پیروزی این است که شهادت را آرزو بکنند و به حیات مادی، دنیایی، حیوانی، ارزش قائل نباشند. این رمز است که ملت ها را می تواند پیش ببرد. این رمزی است که قرآن آورده است.⁽²⁾

ص: 52

-
- 1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 1، ص 59.
 - 2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 6، ص 503.

«اگر همه انسان ها از مشرق تا مغرب بمیرند، هرگز احساس وحشت نخواهم کرد، وقتی قرآن با من باشد.»⁽¹⁾

آدم قرآنی

نامش را همیشه با عظمت یاد می کرد و احترام. به شهید آیت الله سیدحسن مدرس، مردی که در نظرش، مطابق تعالیم قرآنی تربیت شده بود، می گفت: «مدرس بزرگ».

می گفت: «یک آدم اگر موافق تعلیم قرآن درست شود، یک وقت می بینید که یک مدرس از کار در می آید که... جلوی قدرت رضاشاه، آن قدرت شیطانی می ایستد تنها.»⁽²⁾

با او آشنا بود و می گفت مدرس را دیده بوده و در جوانی مکرر منزل ایشان می رفته است.⁽³⁾

ص: 53

1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 2، ص 602.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 7، ص 415.

3- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 3، ص 244.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «بدانید هرکس قرآن را بیاموزد و به دیگران یاد بدهد و به آنچه در قرآن است عمل کند، من جلودار و راهنمای او به سوی بهشت هستم.»⁽¹⁾

الهی هستید یا طاغوتی؟!

بعد از ظهر 15 شهریور 1358 بود. اول سخنرانی این آیه را خواند: {الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ...} ⁽²⁾ بعد رو کرد به جمعیت و گفت:

شماها که در مخبرات هستید و به منزله اعصاب یک ارتش هستید، خودتان باید بفهمید در یک همچو کار مهمی... آیا مقصد، مقصدِ خدای نخواستۀ طاغوتی است یا مقصد، مقصد الهی است و آیا در این مخبرات، هیچ خدای نخواستۀ خیانتی، کارشکنی ای می شود یا نه! همه اش بر وفق مصالح کشورتان [و به] مصالح اسلام عمل می کنید؟ در همین مخبرات هم می تواند انسان خودش را تشخیص بدهد که از اولیای شیطان است یا از اولیای خداست. ما خودمان می توانیم اعمال خودمان را تشخیص بدهیم.⁽³⁾

آن روز، جمعی از پرسنل مخبرات ارتش آمده بودند قم، خدمت امام (قدس سره).

ص: 54

1- علی بن حسام الدین متقی هندی، کنز العمال، ج 1، ص 531.

2- (کسانی که ایمان دارند، در راه خدا پیکار می کنند و آن ها که کافرنند، در راه طاغوت!) (نساء، 76).

3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 9، ص 440 و 441.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «قرآن دریایی است که ژرفای آن درک نشود... و چشمه ای است که هرچه از آن بردارند، [از آبش] کم نمی شود.»⁽¹⁾

پیوند با دریا

از هر بیانی برای دعوت به قرآن استفاده می کرد. در یکی از سخنرانی هایش، مردم را به قطرات آبی تشبیه کرده بود که باید برای حفظ وجودشان به دریای قرآن متصل شوند: «ای قطره ها! به دریا متصل بشوید تا محفوظ باشید؛ وَاَلَّا مُسْتَهْلِكٌ می شوید و از بین می روید. ای افکار کوتاه! بیدار بشوید! خودتان را متصل کنید به این دریا: دریای الوهیت، دریای نبوت، دریای قرآن کریم.»⁽²⁾

ص: 55

-
- 1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 198، ص 315.
 - 2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 9، ص 536.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «خدا را! خدا را! در باره قرآن، مبدا که دیگران در عمل کردن به قرآن از شما سبقت بگیرند.»⁽¹⁾

قرآن عملی بشوید

به طلاب و روحانیون که می رسید، توصیه های زیادی برایشان داشت. دائم به آن ها سفارش می کرد که همراه تحصیل علم، به تقوا و تهذیب نفس هم توجه کنند. می گفت: «اخلاقتان را مهذب کنید. اعمالتان را مهذب کنید. باید بر طبق کتاب و سنت باشد که شما خودتان کتاب و سنت شوید، یعنی کتاب و سنت عملی.»⁽²⁾

ص: 56

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، نامه 47، ص 422.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 8، ص 262.

در روز قیامت، منادی صدا می زند: «آگاه باشید! امروز هرکس گرفتار بذری است که کاشته و در گرو عاقبت عملی است که انجام داده است؛ جز آنان که بذر قرآن کاشته اند»؛ پس شما نیز بذر قرآن را در وجودتان بکارید و از عمل کنندگان به آن باشید. (1)

عمل به نسخه

از ظاهرگرایی پرهیز می داد، خصوصاً درباره قرآن. برای افرادی که به ظواهر قرآن مشغول شده و از حقیقت آن غافل مانده اند، مثال می زد و آن ها را به مریضی تشبیه می کرد که پیش طبیب رفته و نسخه او را گرفته اند؛ اما به جای عمل به محتوای نسخه، به ثبت و ضبط الفاظ و کلمات آن مشغول شده اند.

معتقد بود این مرض، چنین افرادی را خواهد گشت! (2)

ص: 57

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 176، ص 252.

2- نک: سیدروح الله خمینی، آداب الصلاه (آداب نماز)، ص 171.

امام رضا (علیه السلام): «قرآن کلام خداست. از آن فراتر نروید و هدایت را جز از غیر آن نجوید که گمراه خواهید شد.»⁽¹⁾

منطق سیاسی

«نه به کسی ظلم می کنیم، نه زیر بار ظلم می رویم.»⁽²⁾ این خلاصه منطق سیاسی امام بود که از متن قرآن گرفته بود: { لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ }⁽³⁾

ص: 58

1- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، امالی الصدوق، ص 546.

2- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 4، ص 244.

3- (نه ستم می کنید و نه بر شما ستم وارد می شود) (بقره، 279).

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «ای اهل قرآن! قرآن را شب و روز آنچنان که شایسته است، تلاوت کنید و آن را رواج دهید.»⁽¹⁾

انجمن اسلامی ایران

اوایل انقلاب، اعضای انجمن اسلامی نیروی هوایی ارتش برای ملاقات آمده بودند. امام آن ها را به تلاش بیش تر در راه تبلیغ و ترویج قرآن تشویق کرد و گفت: «این قرآنی که ما داریم... و هیچ کس ندارد در دنیا، این را معرفی کنید.» بعد هم راهکاری عملی به آن ها داده و گفته بودند: «کارشناس ها [ای قرآنی و اسلامی] را پیش خودتان ببرید. از آن ها استفاده کنید و این را توسعه بدهید که یک وقت ان شاء الله ایران بشود انجمن اسلامی ایران!»⁽²⁾

ص: 59

1- احمد بن حسین بیهقی، شعب الایمان، ج 2، ص 350.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 9، ص 380.

امام باقر (علیه السلام): «هر امتی که کتاب خدا را دور افکند [و به آن بی توجهی کند] و دشمنان خود را به دوستی بگیرند و آن دشمنان بر ایشان مسلط شوند، خداوند علم کتاب را از ایشان می گیرد.»⁽¹⁾

پاسخ قرآنی

خبرنگار تلویزیون سی بی اس آمریکا پرسید: «حضرت امام، انور سادات رئیس جمهور مصر که یک مرد بسیار مذهبی و مسلمان است، به شما جسارت کرده و گفته است که شما آبروی اسلام را برده اید! شما را هم دیوانه خوانده!»

امام با خون سردی جواب داد:

اسلامی که پیش انور سادات است، غیر از اسلامی است که پیش مسلمین است. اسلام انور سادات با مخالفت نصّ قرآن می سازد. قرآن کریم نصّش است که با دشمن های اسلام دوستی نکنید و ایشان با کارتر [رئیس جمهور آمریکا] و بگین [نخست وزیر اسرائیل] دوستی کردند برخلاف مسلمین.

بعد خیلی محکم رو کرد به آن خبرنگار و گفت:

معلوم می شود که الفاظ در نظر شما هم یک معانی دیگری پیدا کرده است که او را یک مسلم صحیح می دانید! در قرآن کریم هست کسانی که با دشمن های اسلام دوستی می کنند، این ها مسلم نیستند، آقای سادات [فقط] ادعای اسلام می کند....

خبرنگار خودش را جمع کرد و سریع رفت سراغ سؤال بعدی.⁽²⁾

ص: 60

1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الکافی، ج 8، ص 52.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 11، ص 78.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «هرکس به حکم قرآن تن ندهد، بی گمان در گمراهی دور و درازی افتاده است.»⁽¹⁾

صدام رفتنی است!

در 16 مهر 1359، عده ای از جوانان انقلابی عراق آمده بودند جماران. آن روز، امام خیلی کوتاه صحبت کردند؛ اما همه چیز را برایشان گفته بودند. اول این آیه را خواندند: {... وَ قَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً... }⁽²⁾ بعد رو کرده بودند به آن جوان های پرشور و گفته بودند: «ان شاء الله خداوند تبارک و تعالی به شما قدرت بدهد و این شخص کثیف را از مملکت خودتان دور کنید. خداوند با شماست و شما پیروز هستید و این حکومت رفتنی است، ان شاء الله.»

سال 1380 صدام رفت و حکومت بعث در عراق از هم پاشید.⁽³⁾

ص: 61

-
- 1- احمدبن داود دینوری، الاخبار الطوال، ص 191.
 - 2- (و با مشرکان، دسته جمعی پیکار کنید.) (توبه، 36).
 - 3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 13، ص 260.

امام باقر (علیه السلام): «خداوند چیزی را که مردم تا روز قیامت به آن نیاز دارند، فروگذار نکرده و حکم آن را در کتابش نازل کرده و بر پیامبرش بیان فرموده است.»⁽¹⁾

انقلاب قرآنی

می گفت: «در قرآن همه چیز هست... باید مردم را توجّه داد.»⁽²⁾

از اول نهضت تا آخر، هرچه داشت گذاشت، برای توجّه دادن مردم به قرآن. انقلاب کرد برای همین.

ص: 62

-
- 1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 7، ص 176.
 - 2- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 12، ص 320.

امام سجاد (علیه السلام): «خدایا! به وسیله قرآن... ما را از صفات نکوهیده و اخلاق ناشایست دور بدار!»⁽¹⁾

مقصد قرآن

«یک مثلی هست که می گفتند: 'ملاشدن چه آسان، آدم شدن چه مشکل.' شیخ ما، مرحوم آشیخ عبدالکریم حائری می فرمود که: 'ملاشدن چه مشکل، آدم شدن محال است!' مثل محال می ماند. انبیا آمده بودند که این محال را جامه عمل به آن بپوشند.»⁽²⁾

می گفت مقصد این است که ماها آدم بشویم: «قرآن برای آدم سازی آمده [است].»⁽³⁾

ص: 63

-
- 1- علی بن حسین (علیه السلام)، صحیفه سجادیه، ص 180، دعای 42.
 - 2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 13، ص 36.
 - 3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 11، ص 18.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «خداوند به وسیله قرآن، گروهی را بالا می برد و عده ای را پایین می آورد.»(1)

آدم منحرف

صدام در مجلسی گفته بود: «این ایرانی ها که اصلاً مسلمان نیستند!»

دلیلش هم جالب بود، می گفت: «چون قرآن عربی است، پیغمبر هم عرب بوده اند، اسلام مال عرب هاست نه عجم ها!» خواسته بود مثلاً تجاوزش به ایران را توجیه کند. امام خمینی (قدس سره) در یکی از سخنرانی ها جوابش را از خود قرآن داده بودند. امام (قدس سره) این اظهارات را اراجیف و منطق آدمی دانسته بودند که از اسلام و قرآن بی اطلاع است و این آدم منحرف، اگر عرب هم باشد، از آن اعرابی است که قرآن درباره شان گفته [است]: {الْأَعْرَابُ}

أَشَدُّ كُفْرًا وَ نِفَاقًا وَ أَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ {2}

خبرگزاری ها هم حرف های صدام را پخش کردند و هم جواب امام خمینی (قدس سره) را. (3)

ص: 64

1- مسلم بن حجاج نیشابوری، صحیح مسلم، ج 1، ص 559.

2- (بادیه نشینان عرب، کفر و نفاق شان شدیدتر است و به ناآگاهی از حدود و احکامی که خدا بر پیامبرش نازل کرده، سزاوارترند) (توبه، 97).

3- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 13، ص 338.

پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم): «ای حاملان قرآن! با تکریم و ارج نهادن به کتاب خدا، با خداوند دوستی کنید تا او نیز بر محبتش به شما بیفزاید و شما را نزد بندگانش محبوب گرداند.»⁽¹⁾

به احترام قرآن

آن روز، همه دیدند وقتی امام وارد حسینیه شدند، به جای اینکه در جایگاه خود روی صندلی بنشینند، روی زمین نشست. آن روز عده ای از قاریان و شرکت کنندگان مسابقات قرآن آمده بودند جماران و قرار بود چند آیه از قرآن تلاوت کنند.⁽²⁾

ص: 65

1- فضل بن حسن طبرسی، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، ج 1، ص 85.

2- نک: محمد حسن رحیمیان، در سایه آفتاب، ص 67.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «کجا هستند آن مردانی که به اسلام دعوت شدند و آن را پذیرفتند، قرآن خواندند و با استقامت به آن عمل کردند و به جهاد ترغیب و شایسته آن شدند؟!» (1) و (2)

جبهه قرآنی

در پیامی به ملت ایران، رفتار رزمندگان اسلام را با رفتار سربازان بعثی عراق مقایسه کرده و اُنس رزمندگان با قرآن را رمز پیروزی ها دانسته بود:

فرق است بین جوانانی که شب را با مناجات و قرائت قرآن و نماز و نیایش به سر می برند و حمله را با ذکر خدا و «اللَّهُ أَكْبَرُ» شروع می کنند، با آنان که شب را با معصیت خدا و روز را در جنگ با خدا آغاز می کنند! فرق است میان آن سنگرها که کتاب خدا و نهج البلاغه و کتاب های دعا در آن است، با آن سنگرها که بنا به گفته فاتحان، ابزار قمار و شراب و مسکرات و بدتر از آن، در آن ها یافت می شود. (3)

ص: 66

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 121، ص 177.

2- تعبیر «وَلَهُ اللَّقَاحُ إِلَى أَوْلَادِهَا» در این سخن امیرالمؤمنین علی (علیه السلام)، به معنای شدت شوق و هیجان شتران ماده برای رسیدن به بچه هایشان به کار رفته است، کنایه از شدت اشتیاق و شایستگی گروهی از مردان برای جهاد.

3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 16، ص 201.

خداوند کلامش را در قرآن به سه بخش تقسیم کرد: قسمتی از آن را چنان قرار داد که باسواد و بی سواد آن را بفهمند و قسمتی را فقط کسی می فهمد که ذهنی پاک و حسی لطیف و قدرت تشخیص داشته باشد و قسمتی از معارف قرآن را هم چنان قرار داد که تنها خدا و نمایندگان امین او و راسخان در علم می فهمند. (1)

سفره عام

می گفتند: «قرآن را که مردم عادی نمی فهمند! فهم قرآن برای خواص است، نه مردم عادی!»

امام محکم مقابل این تفکر می ایستاد و جوابشان را می داد: «قرآن یک سفره ای است که انداخته شده برای همه طبقات؛ یعنی یک زبانی دارد که هم زبان عامه است و هم زبان فلاسفه و هم زبان عرفانی اصطلاحی است و هم زبان اهل معرفت، به حسب واقع.» (2) برای همین هم می گفت: «هرکس به اندازه خودش از قرآن استفاده باید بکند. مال یک دسته نیست. مال همه است. مال همه مردم است. همه مردم باید از آن استفاده بکنند، هرکس به اندازه خودش.» (3)

ص: 67

1- احمدبن علی طبرسی، الإحتجاج، ج 1، ص 253.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 20، ص 408 و 409.

3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، تفسیر سوره حمد، ص 188.

امام صادق (علیه السلام): «هر چیزی را باید به قرآن و سنت ارجاع داد [و با آن ها سنجید] و هر حدیثی هم که با کتاب خدا سازگار نباشد، دروغی آراسته است.»⁽¹⁾

ببینیم قرآن چه می گوید!

قرآن را میزان می دانست: میزان سنجش همه اقوال و افکاری که در جامعه مطرح می شود. هر حرفی پیش می آمد، ارجاع می داد به قرآن. آن حرف را با نصّ قرآن تحلیل می کرد و از دل آیات، برایش استدلال بیرون می آورد و تکلیف همه روشن می شد. می گفت: «باید قرآن بخوانیم. قبل از همه چیزها ببینیم قرآن چه می گوید؟ تکلیف ما و وظیفه ما [را] قرآن تعیین می کند.»⁽²⁾

ص: 68

-
- 1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 1، ص 69.
 - 2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 3، ص 348.

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هرگاه یکی از شما دوست داشت با پروردگارش سخن بگوید، قرآن بخواند.»⁽¹⁾

با قرآن آشنا شو

خانواده و فرزندان را به تلاوت قرآن و آشنایی با کتاب خدا سفارش می کرد:

فرزندم! با قرآن، این بزرگ کتابِ معرفت آشنا شو؛ اگرچه با قرائت آن و راهی از آن به سوی محبوب باز کن و تصور نکن که قرائت بدون معرفت اثری ندارد که این وسوسهٔ شیطان است. آخر، این کتاب از طرف محبوب است برای تو و برای همه کس و نامهٔ محبوب، محبوب است؛ اگرچه عاشق و مُحب، مفاد آن را نداند و با این انگیزه، حبِّ محبوب که کمال مطلوب است، به سراغت آید و شاید دستت [را] گیرد!⁽²⁾

این را در نامه ای برای پسرشان احمد آقا نوشته بود، نامه ای سراسر اخلاقی و عرفانی برای نصیحت فرزند.

ص: 69

1- شیرویه بن شهردار بن شیرویه بن فناخسرو دیلمی، الفردوس بمأثور الخطاب، ج 1، ص 302.

2- مؤسسهٔ تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفهٔ امام، ج 16، ص 211.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «خداوند همراه آخرین فرستاده اش، قرآنی نازل کرد تا بندگان، پروردگار خود را که نمی شناختند، بشناسند.»⁽¹⁾

اگر قرآن نبود...

21 اردیبهشت 1362 بود. حسینیه جماران پُر شده بود از جمعیت. مسئولان نظام همه نشسته بودند. صحبت از عظمت قرآن بود. گفتند: «اگر قرآن نبود، باب معرفه الله بسته بود إلى الأبد.»⁽²⁾

بعدها این از معروف ترین جمله هایی شد که امام درباره قرآن گفته بود.

ص: 70

-
- 1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 8، ص 387.
 - 2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 17، ص 433.

امام صادق (علیه السلام): «مَثَلُ هَايِ قُرْآنِ فَوَائِدِي دَارِنْد، دَرِ اَن هَا دَقَّتْ كُنَيْد و دَرِ مَعَانِي شَان بَسِيَارِ تَفَكَّر و تَدْبِرْ كُنَيْد و اَز كِنَارِ اَن هَا نَگْذَرِيْد.» (1)

کوره‌ها و کرها!

یکی از پادشاهان عرب، برای باغ وحش شخصی اش شترهای گران قیمتی خریده بود؛ آن هم درست در بحبوحه جنگ صدام علیه ایران و هم زمان با جنایت های اسرائیل در منطقه! امام در حکایت چنین آدم هایی، از قرآن مثال آورده و گفته بودند:

چهارده تا شتر برای باغ وحش فلان سلطان منطقه از خارج می خرند و با طیاره ها می خواهند ببرند به آن محل. این ها [یعنی اسرائیلی ها] دارند همه چیز ما را می برند و آن ها شتر می خرند! من نمی دانم که این گوش ها کی باز می شود؟! با نفخ صور باید باز بشود؟! و این چشم ها کی بینا می شود و این زبان ها کی گویا می شود؟! {صُمَّ بُكُمُ عُمَى فَهَمْ لَا يَعْقِلُونَ} (2)

و(3)

آن روز، جمعی از مهمانان خارجی و نمایندگان نهضت های آزادی بخش جهان هم در جلسه نشسته بودند.

ص: 71

-
- 1- سعید بن هبه الله راوندی (قطب الدین راوندی)، منهاج البراعه فی شرح نهج البلاغه، ج 1، ص 94 و 95.
 - 2- [این کافران، در واقع] کر و لال و نابینا هستند؛ از این رو چیزی نمی فهمند! (بقره، 171).
 - 3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 16، ص 326 و 327.

پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم): «کتاب خدا بهترین سخن هاست؛ رستگار شد آن کسی که خداوند، قرآن را در دلش زیبا نمود و زینت داد.»⁽¹⁾

تابلوی زیبا

وارد جماران که می شدی، اولین چیزی که روی دیوارهای ساده حسینیه توجّهت را به خودش جلب می کرد، تابلوی کوچکی بود که بالای سر امام خمینی (قدس سره) نصب شده بود. روی آن با خط زیبایی نوشته بود: {كَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا}⁽²⁾

امام (قدس سره) همیشه زیر سایه این آیه می نشستند.

ص: 72

1- احمدبن حسین بیهقی، دلائل النبوه و معرفه احوال صاحب الشریعه، ج 2، ص 525.

2- (و سخن خدا [و آیین او]، بالا [و پیروز] است) (توبه، 40).

امام صادق (علیه السلام): «زبان عربی را بیاموزید؛ زیرا کلام خداست و با آن با بندگانش سخن گفته است.»⁽¹⁾

قرآن عربی

به امام خمینی (قدس سره) نامه نوشت. پرسیده بود: «آقا من می توانم زبان عربی را بخوانم؛ ولی معنایش را نمی فهمم. اگر کسی قرآن به عربی بخواند و معنای آن را نفهمد، باز هم ثواب دارد؟»

امام (قدس سره) جواب دادند: «ثواب قرائت قرآن منوط به درک معنای آن نیست؛ اگرچه خوب است سعی شود تا معنی آن را درک نماید تا از ارشاد و علوم آن بهره مند گردد.»⁽²⁾

ص: 73

1- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، الخصال، ص 258.

2- سیدروح الله خمینی، استفتائات، ج 10، ص 736.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «قرآن همان ریسمان خداوند است: هرکه به آن چنگ زند و از آن پیروی کند، هدایت می شود و هرکه رهایش کند، گمراه خواهد شد.»⁽¹⁾

اتحاد اسلام

مهمان های خارجی که می آمدند، امام (قدس سره) این آیه را می خواندند: {وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا} ⁽²⁾ و می کردند به جمعیت و می گفت: «مسلمین اگر همین یک آیه را عمل به آن بکنند، تمام اشکالات اجتماعی و سیاسی و اقتصادی و همه چیزشان بدون تشبث به غیر، رفع می شود.»⁽³⁾

ص: 74

-
- 1- سلیمان بن احمد طبرانی، المعجم الکبیر، ج 5، ص 182.
 - 2- (و همگی به ریسمان خدا [قرآن و اسلام و هرگونه وسیله وحدت] چنگ زنید و پراکنده نشوید) (آل عمران، 103).
 - 3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 13، ص 275.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «در آیات قرآن تدبر کنید و به وسیله آن عبرت بگیرید؛ چراکه تدبر در قرآن، گویاترین عبرت هاست.» (1)

تدبر کن

بالاخره اصرارهایم جواب داد. مدت ها بود از آقا خواسته بودم مرا را نصیحت کنند، آن هم به صورت مکتوب! در نامه ای برایم نوشتند:

...به دخترم می گویم در قرآن کریم این سرچشمه فیض الهی تدبر کن، هرچند صرف خواندن آن که نامه محبوب است به شنونده محبوب آثاری دل پذیر دارد؛ لکن تدبر در آن، انسان را به مقامات بالاتر و والاتر هدایت می کند: { أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا }

(2) و (3)

ص: 75

1- عبدالواحد بن محمد تمیمی، غُرر الحکم و درر الکلم، ص 318.

2- (آیا در قرآن تدبر نمی کنند یا بر دل هایشان قفل نهاده شده است؟! (محمد، 24).

3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 18، ص 446، نامه به خانم فاطمه طباطبایی، همسر حاج احمد آقا.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) خطاب به امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «بر تو باد به تلاوت قرآن در همه حال!»⁽¹⁾

همه جا قرآن

فرقی نمی کرد: توی هواپیما، گوشه اتاق، در دفتر کارش، روی تخت بیمارستان، میان جلسه با خبرگزاری ها، قبل از شروع غذا و... فرقی نمی کرد: هر جا که بود، قرآن کنارش بود. بازش می کرد و می خواند: {أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ * بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ...}

ص: 76

1- احمدبن محمدبن خالد برقی، المحاسن، ج 1، ص 17.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «من در میان شما دو چیز گران بها بر جای می گذارم: کتاب خدا و عترتم، یعنی اهل بیتم. این دو هرگز از یکدیگر جدا نمی شوند...» (1)

معجزه روح الله

قرآن را در جان و دل مردم ایران زنده کرد، مردی که پیش از آن، قرآن را در خودش زنده کرده بود! در تمام سال های مبارزه و همه روزهای بعد از پیروزی، کتاب خدا روی دستش بود: آن را بالا-گرفت و راه را به همه نشان داد. می گفت: «ما امروز مفتخریم که می خواهیم مقاصد قرآن و سنت را پیاده کنیم.» (2)

معجزه اش همین بود.

ص: 77

1- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، کمال الدین و تمام النعمه، ج 1، ص 234.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 21، ص 397.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «هرکس شخصی یهودی یا نصرانی یا مجوس یا کسی را ببیند که مسلمان نیست، بگوید: شکر و سپاس خدای را که مرا به دین اسلام و کتابی چون قرآن برتری داد!»⁽¹⁾

شکر نعمت

می گفت: «ما اگر در تمام لحظات عمر، به شکرانه اینکه قرآن کتاب ماست، به سجده رویم، از عهده برنیامده ایم!»⁽²⁾

ص: 78

1- عبدالله بن جعفر حمیری، قرب الإسناد، ص 70 و 71.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 16، ص 211.

امام باقر (علیه السلام): «هرچیزی بهاری دارد و بهار قرآن، ماه رمضان است.»⁽¹⁾

از رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) در بیان اعمال و آداب ماه مبارک رمضان: «در این ماه، زیاد قرآن تلاوت کنید.»⁽²⁾

بهار قرآن

ماه رمضان که می‌رسید، برنامه دیدارها و ملاقات‌هایش را لغو می‌کرد. در ماه رمضان، هر روز، ده جزء قرآن می‌خواند؛ یعنی هر سه روز، یک بار قرآن را ختم می‌کرد.⁽³⁾ همیشه چند روز مانده به این ماه مبارک هم دستور می‌داد برای افرادی از درگذشتگان که مدنظرشان بود، قرآن ختم شود و ثوابش را هدیه می‌کرد به آن‌ها.⁽⁴⁾

ص: 79

-
- 1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 2، ص 630.
 - 2- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، فضائل الأشهر الثلاثة، ص 95.
 - 3- غلام علی رجایی، برداشت‌هایی از سیره امام خمینی (س)، ج 3، ص 7.
 - 4- نک: امیررضا ستوده، پایه پای آفتاب، ج 1، ص 181.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) خطاب به یکی از یاران جوانشان: «پسرم! از قرائت قرآن غافل مشو که قرآن دل را زنده می کند و از کارهای زشت و نادرست و ستم کاری باز می دارد.»⁽¹⁾

مطالعه قرآن

در اواخر عمر،⁽²⁾

برای پسرش نامه نوشت؛ نامه ای عارفانه که در آن حاج احمد آقا را به مطالعه قرآن سفارش کرده بود: «پسرم، سوره مبارکه حشر را مطالعه کن که گنجینه هایی از معارف و تربیت در آن است.» بعد هم به او گفته بود که اگر انسان یک عمر در این سوره تفکر کند، ارزش دارد؛ خصوصاً در آیات پایانی آن که می فرماید: { يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ لْتُنظُرُوا نَفْسَ مَا قَدَّمْتُمْ لِغَدٍ وَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ }⁽³⁾ تا آخر سوره.⁽⁴⁾

ص: 80

1- سیدهاشم بن سلیمان بحرانی، البرهان فی تفسیر القرآن، ج 1، ص 19.

2- 26 تیر 1363.

3- (ای کسانی که ایمان آورده اید، از [مخالفت با] خدا بپرهیزید و هر که باید بنگرد که برای فردایش چه چیز از پیش فرستاده است) (حشر، 18).

4- 4. نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 18، ص 513.

ابراهیم بن عباس می گوید: «هرگز ندیدم از امام علی بن موسی الرضا (علیه السلام) سؤالی شود؛ مگر آنکه آن حضرت پاسخش را می دانست... تمام سخنان و پاسخ ها و مثال هایش برگرفته از قرآن بود.»⁽¹⁾

شعار جنگ

می خواستند توی دل مردم را خالی کنند. می گفتند: «کجای قرآن گفته است: 'جنگ، جنگ تا پیروزی!؟'»

امام در جوابشان فهم آن ها را از قرآن غلط دانسته و گفتند:

قرآن می گوید: «جنگ تا رفع فتنه!» باید رفع فتنه از عالم بشود؛ بنابراین غلط فهمی است از قرآن که کسی خیال کند که قرآن نگفته است «جنگ، جنگ تا پیروزی!» قرآن گفته است. بالاتر از این را گفته، اسلام هم گفته است و بالاتر از این را گفته است!

بعد از این بود که شعار مردم و رزمندگان تغییر کرد و می گفتند: «جنگ، جنگ تا رفع فتنه از جهان!»⁽²⁾

به استناد همان آیه از قرآن که امام گفته بودند: { وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةً وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ... }⁽³⁾

ص: 81

1- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، عیون اخبار الرضا، ج 2، ص 180.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 19، ص 116.

3- (و با آن ها [یعنی کافران] پیکار کنید، تا فتنه [شُرک و سلب آزادی] برچیده شود و دین [و پرستش]، همه مخصوص خدا باشد) (انفال، 39).

پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم): «هرکس قرآن را فراگیرد و به آن عمل نکند و حبّ دنیا و زینت های آن را بر قرآن ترجیح دهد، سزاوار خشم خداوند است.»⁽¹⁾

حبّ دنیا

«حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ.»⁽²⁾

(دوستی و محبت دنیا، سررشته همه گناهان است.)

به این روایت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) خیلی اعتقاد داشت. آن را برای مردم می خواند و درباره اش زیاد هشدار می داد. حبّ دنیا را مادر همه بیماری های درونی می دانست و می گفت: «حبّ دنیا و تعلق خاطر به حیثیات دنیوی است... که خار طریق اهل سلوک و سرچشمه مصیبات است.» دیگر اینکه گفته بود: «[حبّ دنیا] گاهی [منشأ] تشتت خاطر و مانع از حضور قلب... است.»⁽³⁾

یکی هم اینکه گفته بود: «مانع فهم قرآن می شود.»⁽⁴⁾

ص: 82

1- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، ص 282.

2- منسوب به جعفر بن محمد (علیه السلام)، مصباح الشریعه، ص 138.

3- نک: سیدروح الله خمینی، آداب الصلاه (آداب نماز)، ص 43.

4- نک: سیدروح الله خمینی، آداب الصلاه (آداب نماز)، ص 201 و 202.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «قرآن برترین شیء نزد خداوند است. هرکس به قرآن احترام بگذارد، در واقع، به خدا احترام گذاشته است.»⁽¹⁾

قرآن روی زمین نباشد

یک روز در حضور امام، قرآن هایی را که در کیف دستی ام گذاشته بودم، همراه با چیزهای دیگر بیرون آوردم و روی زمین گذاشتم. قرآن ها را از من گرفتند و گذاشتند روی میزی که کنارشان بود؛ بعد متوجه شدم که امام، چون خودشان روی صندلی نشسته بودند، نمی خواستند قرآن روی زمین و پایین تر از جایی باشد که نشسته بودند.⁽²⁾

ص: 83

1- محمدبن محمد شعیری، جامع الاخبار، ص 40.

2- نک: غلام علی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (س)، ج 3، ص 10، به نقل از: حجت الاسلام والمسلمین محمدحسن رحیمیان، از اعضای دفتر امام (قدس سره).

امام صادق (علیه السلام): «قرآن عهد خداوند بر بندگانش است؛ پس شایسته است که انسان مسلمان هر روز، در عهد خود بنگرد و روزی پنجاه آیه از آن را تلاوت کند.»⁽¹⁾

وقت قرآن

در جماران، همه کارهای امام از غذا گرفته تا خواب و عبادتشان، طبق برنامه ای منظم بود. هر روز، ساعت ده تا یازده صبح، قرآن می خواندند. در این وقت، اگر ما برای انجام کاری خدمت ایشان می رفتیم، سرشان را از روی قرآن بلند نمی کردند و فقط جواب سلام را می دادند و دیگر حرفی نمی زدند؛ به همین خاطر، هیچ وقت در این ساعات پیش ایشان نمی رفتیم.⁽²⁾

ص: 84

1- محمدبن یعقوب کلینی رازی، الاصول من الکافی، ج 2، ص 609.

2- نک: احمد رشیدی، خاطرات آیت الله سیدهاشم رسولی محلاتی، ص 127، به نقل از: آیت الله رسولی محلاتی، از اعضای دفتر امام (قدس سره).

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «قرآن کریم سفره میهمانی خداست. تا می توانید از این سفره فراگیرید!»⁽¹⁾

ساعات فراغت

امام (قدس سره) هیچ وقت نمی گذاشتند وقتشان هدر برود. ما که در خانه پیش ایشان بودیم، بارها دیده بودیم در دقایقی قبل از آماده شدن سفره که معمولاً به بطالت می گذرد، قرآنشان را باز می کردند و شروع می کردند به خواندن.⁽²⁾

ص: 85

1- فضل بن حسن طبرسی، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، ج 1، ص 85.

2- نک: غلام علی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (س)، ج 3، ص 6، به نقل از: حجت الاسلام والمسلمین مسیح بروجردی، نوه امام (قدس سره).

امام حسن عسکری (علیه السلام): «ذکر خدا را فراوان بگویید... و قرآن زیاد تلاوت کنید.»⁽¹⁾

برنامه روزانه

سحرها پیش از نماز صبح، بعد از نماز صبح، ساعت نه صبح، قبل از نماز ظهر، عصرها بعد از قدم زدن روزانه، قبل از نماز مغرب و بعد از نماز عشاء، وقت هایی بود که امام (قدس سره) قرآن می خواندند: هفت بار در روز، دقیق و طبق برنامه.⁽²⁾

ص: 86

1- حسن بن علی بن شعبه حرّانی، تُحَفُّ الْعُقُولُ عَنْ آلِ الرَّسُولِ (صلی الله علیه و آله و سلم)، ص 488.

2- نک: غلام علی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (س)، ج 3، ص 4 و 8 و 9، به نقل از: حجت الاسلام انصاری کرمانی و سیدرحیم میریان از اعضای دفتر امام (قدس سره).

امام صادق (علیه السلام): «هیچ چیزی نیست؛ مگر اینکه بیان آن در قرآن وجود دارد.»⁽¹⁾

پایه های انقلاب

- هیچ مکتبی بالاتر از قرآن نیست. این قرآن است که هدایت می کند ما را به مقاصد عالیہ...⁽²⁾

- قرآن همه چیز دارد: سیاست دارد، فقه دارد، فلسفه دارد.⁽³⁾

- هرچه در راه قرآن بدهیم، فخر ماست، افتخار ماست،...!⁽⁴⁾

قرآن در عمق اندیشه و باورهایش رسوخ کرده بود. پایه های انقلاب را روی همین عقیده ها استوار کرد. می گفت: «همه چیز در قرآن هست.»⁽⁵⁾

ص: 87

1- محمدبن مسعود عیاشی، تفسیر العیاشی، ج 1، ص 6.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 12، ص 511.

3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 6، ص 287.

4- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 11، ص 512.

5- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 4، ص 33.

امام صادق (علیه السلام): «با قرآن، کسانی را که امید دیدار پروردگارشان را دارند، هشدار و اندرز بده که با این کار، آنان را به ثواب و پاداشی که نزد خداوند است، تشویق می کنی.»⁽¹⁾

ثابت قدم باشید!

یک آیه، یک وصیت برای ملت ایران:

به ملت عزیز ایران توصیه می کنم که نعمتی که با جهاد عظیم خودتان و خون جوانان برومندان به دست آوردید، همچون عزیزترین امور، قدرش را بدانید و از آن حفاظت و پاسداری نمایید و در راه آن که نعمتی عظیم الهی و امانت بزرگ خداوندی است، کوشش کنید و از مشکلاتی که در این صراط مستقیم پیش می آید، نهراسید که: {إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يُبَيِّتْ أَعْدَاءَكُمْ} ⁽²⁾ و ⁽³⁾

ص: 88

1- فضل بن حسن طبرسی، مجمع البیان، ج 4، ص 471.

2- (اگر [آیین] خدا را یاری کنید، خدا نیز شما را یاری می کند و گام هایتان را استوار می دارد) (محمد، 7).

3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 21، ص 412، وصیت نامه سیاسی الهی.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «به هرکس نعمت قرآن داده شود و با این حال گمان کند که به دیگری، نعمتی بیشتر از آن داده شده است، بی گمان کوچکی را بزرگ شمرده و بزرگی را کوچک دانسته است.»⁽¹⁾

ارزش قرآن

«اگر تمام آزادی‌ها را به ما بدهند، تمام استقلال‌ها را به ما بدهند و بخواهند قرآن را از ما بگیرند، نمی‌خواهیم.»⁽²⁾

قرآن در نظرش همه چیز بود و همه چیز داشت. حساب استقلال و آزادی را هم با قرآن معلوم می‌کرد: «ما بیزار هستیم از آزادی منهای قرآن، ما بیزار هستیم از استقلال منهای اسلام!»⁽³⁾

ص: 89

1- محمدبن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، معانی الاخبار، ص 279.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 7، ص 486.

3- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 7، ص 486.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «قرآن را بیاموزید و آن را زیاد تلاوت کنید تا به سبب آن، به درجات و شگفتی های بسیار قرآن در بهشت دست یابید.»⁽¹⁾

زیاد قرآن بخوان!

«نماز را اول وقت بخوان و کوشش کن ترک نشود. نماز اول وقت خیلی اهمیت دارد. قرآن زیاد بخوان. به درست اهمیت بده. در انتخاب دوست خیلی مراقب باش و ورزش را هم ترک نکن.»

این نصیحت ها را به نوه اش، حسن آقا، می گفت.⁽²⁾

ص: 90

1- علی بن حسام الدین متقی هندی، کنز العمال فی سنن اقوال و الأفعال، ج 1، ص 529.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، خاطرات خادمان و پاسداران امام خمینی (س)، ص 90؛ به نقل از: سیداحمد بهاء الدینی، از خادمان بیت امام (قدس سره).

حضرت فاطمه زهرا (عليها السلام): «پروردگارا، از درگاهت قدرتی برای عبادت و بینشی برای درک قرآن و فهمی برای شناخت احکامات می خواهم. پروردگارا، بر محمد و آل محمد درود فرست و فهم قرآن را دور از دسترس اندیشه و فکر ما قرار نده!»⁽¹⁾

پرهیز از تجملات

می گفت:

هرچه بروید سراغ اینکه یک قدم بردارید برای اینکه خانه تان بهتر باشد، از معنویتان به همین مقدار، از ارزشتان به همین مقدار کاسته می شود. ارزش انسان به خانه نیست، به باغ نیست، به اتومبیل نیست. اگر ارزش انسان به این ها بود، انبیا باید همین کار را بکنند!⁽²⁾

این را که به روحانیون و به همه مردم ایران می گفت، منطبق با قرآن بود: {الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمْلًا}⁽³⁾

ص: 91

1- محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج 87، ص 338.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 19، ص 252.

3- (مال و فرزندان، زینت زندگی دنیاست و باقیات صالحات [ارزش های پایدار و شایسته] ثوابش نزد پروردگارت بهتر و امیدبخش تر است) (کشف، 46).

امام سجاد (علیه السلام): «هرکس قرآن را در مکه ختم کند، نمی میرد تا آنکه پیغمبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) را ببیند و نیز جایگاه خودش را در بهشت مشاهده کند.»⁽¹⁾

هرچه داریم از اوست!

ایام حج که می شد، خطاب به مسلمانان جهان پیام می داد. در پیام هایش، زائران خانه خدا را به اُنس با قرآن سفارش می کرد. یک سال در پیام حج گفته بود:

به زائران محترم تذکر می دهم که در این مواقف معظّمه و در طول سفر به مکه مکرمه و مدینه منوره، از اُنس با قرآن کریم، این صحیفه الهی و کتاب هدایت، غفلت نورزند که مسلمانان هرچه دارند و خواهند داشت، در طول تاریخ گذشته و آینده، از برکات سرشار این کتاب مقدس است.⁽²⁾

ص: 92

1- محمدبن حسن طوسی، تهذیب الاحکام، ج 5، ص 468.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 20، ص 91.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «هرکه سخن خدا را راهنمای خود قرار دهد، به استوارترین راه ها هدایت می شود.»⁽¹⁾

وصیت کوتاه

بهار سال 1365، امام دچار ناراحتی قلبی شده بودند. آیت الله العظمی خامنه ای (مدظله العالی) در تهران نبودند. خیردار که شدند، سریع خودشان را رساندند تهران و رفتند بیمارستان، دیدار ایشان. نزدیک تخت امام که رسیدند، نتوانستند خودداری کنند و به گریه افتادند. امام نگاه محبت آمیزی کردند و چند جمله کوتاه فرمودند. آیت الله العظمی خامنه ای (مدظله العالی) ماجرا را این طور تعریف کرده اند:

چند جمله گفتند که چون کوتاه بود، به ذهنم سپردم. بیرون آمدم و آن ها را نوشتم. ... در آن لحظه حساس... گفتند: «قوی باشید. احساس ضعف نکنید. به خدا متکی باشید: {أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ}»⁽²⁾ باشید و اگر باهم بودید، هیچ کس نمی تواند به شما آسیبی برساند.» به نظر من، وصیت سی صفحه ای امام (رحمه الله) می تواند در همین چند جمله خلاصه شود!⁽³⁾

ص: 93

1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 147، ص 205.

2- (در برابر کفار سرسخت و شدید و در میان خود مهربانند) (فتح، 29).

3- نک: بیانات در مراسم بیعت رئیس مجلس خبرگان و ائمه جمعه سراسر کشور، 12 تیر 1368، به نقل از: پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری «www.liader.ir».

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): «شما را به تقوای الهی و کتاب خدا سفارش می کنم؛ زیرا قرآن در تاریکی، نور است و در روز، راهنما.» (1)

آرام و مطمئن!

پایان وصیت نامه سی صفحه ای خود نوشته بودند: «با دلی آرام و قلبی مطمئن و روحی شاد و ضمیری امیدوار به فضل خدا، از خدمت خواهران و برادران مرخص و به سوی جایگاه ابدی سفر می کنم.» (2)

این جمله انسان را بی درنگ به یاد آیه ای از قرآن می انداخت. انگار خطاب به او هم گفته بودند: { يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ * اِزْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً * فَادْخُلِي فِي عِبَادِي * وَادْخُلِي جَنَّاتِي } (3)

ص: 94

1- علی بن حسن بن هبه الله شافعی (ابن عساکر)، تاریخ مدینه دمشق، ج 36، ص 417.

2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 21، ص 450، وصیت نامه سیاسی الهی.

3- (ای روح آرام یافته! * به سوی پروردگارت بازگرد؛ درحالی که هم تو از او خشنودی و هم او از تو خشنود است * پس در میان بندگانم درآی * و به بهشتم وارد شو!) (فجر، 27 تا 30).

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «قرآن، ثروتی است که بدون آن توانگری نباشد و با وجود آن، فقری باقی نمی ماند.»(1)

آنچه گذاشت...

یک عینک، ناخن گیر، شانه، تسییح، سجاده نماز، عمامه، لباس روحانیت، تعدادی کتاب و یک قرآن، همان که همیشه می خواندش، همه دارایی اش بود از این دنیا؛ وقتی که پر کشید و از میانمان رفت!(2)

ص: 95

1- محمدبن محمدبن حیدر شُعیری، جامع الاخبار، ص 40.

2- این فهرست را دیوان عالی کشور در 11 تیر 1368، یعنی حدود یک ماه پس از ارتحال آن بزرگ مرد، به طور رسمی اعلام کرده بود (نک: حمید انصاری، حدیث بیداری، ص 197).

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «بدانید که دانش آنچه [بعدازاین] می آید، اخبار گذشته، درمان دردهایتان و مقررات نظم دهنده میان [روابط] شما، همه در قرآن است.»⁽¹⁾

پیام آخر

«بار دیگر از ملت بزرگ ایران تشکر نموده و از خداوند تعالی، عظمت اسلام و قرآن و استقلال ممالک اسلامی و شوکت و بزرگی پیروان قرآن کریم را خواستارم.»⁽²⁾

و السلام علیکم ورحمه الله وبرکاته.

روح الله الموسوی الخمینی

ص: 96

-
- 1- علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه، خطبه 158، ص 223.
 - 2- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1، ص 181.

1. قرآن کریم.

2. ابن حنبل، احمد بن محمد، مسند الامام احمد بن حنبل، ج36، چ1، بیروت: مؤسسه الرساله، 1421.

3. ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول عن آل الرسول (صلی الله علیه و آله و سلم)، چ2، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، 1404.

4. ابن عساکر، علی بن حسن بن هبه الله شافعی، تاریخ مدینه دمشق، ج36، به تحقیق علی شیری، بیروت: دارالفکر، 1415، به نقل از: کتابخانه دیجیتال نور.

5. ابونعیم اصفهانی، احمد بن عبدالله، حلیه الاولیاء و طبقات الاصفیاء، ج4، چ5، بیروت: دار الکتب العربی، 1407ق، به نقل از: کتابخانه دیجیتال نور.

6. اربلی، علی بن عیسی، کشف الغمه فی معرفه الائمه، به تحقیق و تصحیح سیدهاشم رسولی محلاتی، ج2، چ1، تبریز: بنی هاشمی، 1381ق.

7. انصاری، حمید، حدیث بیداری، به نقل از: نرم افزار مجموعه آثار حضرت امام خمینی (س)، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س) با همکاری مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور.

8. بحرانی، سیدهاشم بن سلیمان، البرهان فی تفسیر القرآن، ج1، چ1، قم: مؤسسه بعثت، 1374ش.

9. برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، به تحقیق و تصحیح جلال الدین محدث، ج1، چ2، قم: دار الکتب الاسلامیه، 1371ق.

10. بصیرت منش، حمید و مرتضی طاهری و اصغر میرشکاری، صحیفه دل: مطالب و خاطرات مکتوب از شاگردان امام خمینی (س)، ج 1 و 2، چ 3، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1385.
11. بنیاد علوم و معارف اسلامی دانش پژوهان، عارف کامل (مشمول بر آموزه های اخلاقی و عرفانی، نکته و خاطره درباره فقیه مبارز و عارف کامل، آیت الله العظمی شاه آبادی (رضوان الله تعالی علیه))، چ 1، تهران: بنیاد علوم و معارف اسلامی، 1392.
12. بهبودی، هدایت الله، الف لام خمینی (زندگی نامه امام روح الله موسوی خمینی)، چ 2، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش های اسلامی، 1397.
13. بیهقی، احمد بن حسین، دلائل النبوه و معرفه احوال صاحب الشریعه، به تحقیق عبدالمعطی امین قلعبی، ج 2، چ 1، بیروت: دار الکتب العلمیه، 1405ق.
14. بیهقی، احمد بن حسین، شعب الایمان، به تحقیق مختار احمد ندوی، ج 2، ریاض: مکتبه الرشد ناشرون، 1423ق.
15. پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری: «www.liader.ir».
16. تمیمی آمدی، عبد الواحد بن محمد، غرر الحکم و درر الکلم، چ 2، قم: دار الکتب الاسلامی، 1410ق.
17. حمیری، عبدالله بن جعفر، قرب الإسناد، چ 1، قم: مؤسسه آل البيت (علیهم السلام) لایحیاء التراث، 1413ق.
18. خمینی، سیدروح الله، استفتائات، ج 10، چ 1، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1392.
19. خمینی، سیدروح الله، آداب الصلاه (آداب نماز)، چ 22، تهران:

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1394.

20. خمینی، سیدروح الله، تفسیر سوره حمد، چ13، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1392.

21. خمینی، سیدروح الله، توضیح المسائل، چ8، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1392.

22. خمینی، سیدروح الله، شرح چهل حدیث (اربعین حدیث)، چ59، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1392.

23. خمینی، سیدروح الله، شرح دعای سحر (ترجمه فارسی)، چ5، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1395.

24. خمینی، سیدروح الله، کشف الاسرار، به نقل از: نرم افزار مجموعه آثار حضرت امام خمینی (س)، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س) با همکاری مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور.

25. دیلمی، حسن بن محمد، أعلام الدین فی صفات المؤمنین، به تحقیق و تصحیح مؤسسه آل البيت (علیهم السلام)، چ1، قم: مؤسسه آل البيت (علیهم السلام) لإحياء التراث، 1408.

26. دیلمی، شیرویه بن شهردار بن شیرویه بن فناخسرو دیلمی (ابوشجاع دیلمی)، الفردوس بمأثور الخطاب، به تحقیق سعید بن بسیونی زغلول، ج1، چ1، بیروت: دار الکتب العلمیه، 1406، به نقل از: کتابخانه مدرسه فقاهت.

27. دینوری، ابوحنیفه احمد بن داود، الاخبار الطوال، به تصحیح جمال الدین شیال و تحقیق محمد عبدالمنعم عامر، چ1، قم: الشریف الرضی، 1373ش، به نقل از کتابخانه دیجیتال نور.

28. راوندی (قطب الدین راوندی)، سعید بن هبه الله، منهاج

- البراعه فی شرح نهج البلاغه، به تحقیق سیدعبداللطیف قریشی کوه کمره ای، ج 1، چ 1، قم: کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی نجفی (ره)، 1406ق.
29. رجایی، غلام علی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (س)، ج 2 و 3، چ 3، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1385.
30. رحیمیان، محمدحسن، در سایه آفتاب (یادها و یادداشت هایی از زندگی امام خمینی (ره))، چ 10، قم: مؤسسه فرهنگی هنری شاهد، 1388.
31. رشیدی، احمد، خاطرات آیت الله سیدهاشم رسولی محلاتی، چ 1، تهران: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، 1383.
32. ستوده، امیررضا، پایه پای آفتاب (گفته ها و ناگفته ها از زندگی امام خمینی (س))، ج 1 و 4، چ 4، تهران: پنجره، 1388.
33. شعیری، محمدبن محمدبن حیدر، جامع الاخبار، چ 1، نجف: مطبعه حیدریه، [بی تا].
34. صدوق (شیخ صدوق)، محمدبن علی بن بابویه، کتاب من لا یحضره الفقیه، ج 4، چ 2، قم: دفتر انتشارات اسلامی، 1413ق.
35. صدوق (شیخ صدوق)، محمدبن علی بن بابویه، فضائل الا شهر الثلاثه، به تحقیق و تصحیح غلامرضا عرفانیان یزدی، چ 1، قم: کتاب فروشی داوری، 1396ق.
36. صدوق (شیخ صدوق)، محمدبن علی بن بابویه، معانی الاخبار، به تحقیق و تصحیح علی اکبر غفاری، چ 1، قم: دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، 1403ق.
37. صدوق (شیخ صدوق)، محمدبن علی بن بابویه، الخصال، چ 1، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، 1362ش.

38. صدوق (شیخ صدوق)، محمدبن علی بن بابویه، امالی الصدوق، چ6، تهران: کتابچی، 1376ش.

39. صدوق (شیخ صدوق)، محمدبن علی بن بابویه، کمال الدین و تمام النعمه، ج1، چ2، تهران: اسلامیه، 1395ق.

40. صدوق (شیخ صدوق)، محمدبن علی بن بابویه، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، چ2، قم: دار الشریف الرضی للنشر، 1406ق.

41. صدوق (شیخ صدوق)، محمدبن علی بن بابویه، عیون اخبار الرضا، ج2، چ1، تهران: نشر جهان، 1378ق.

42. طبرانی، سلیمان بن احمد اللخمی، المعجم الکبیر، ج5، تحقیق: حمدی عبدالحمید السلفی، مصر: مکتبه ابن تیمه، 1404ق، به نقل از: کتابخانه دیجیتال نور.

43. طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، به تصحیح هاشم رسولی و فضل الله یزدی طباطبایی، چ2، بیروت: دار المعرفه، 1408ق، به نقل از کتابخانه دیجیتال نور.

44. طبرسی، احمدبن علی، الإحتجاج، به تحقیق و تصحیح محمدباقر خراسان، ج1، چ1، مشهد: نشر مرتضی، 1403ق.

45. طوسی، محمدبن الحسن، تهذیب الاحکام، به تحقیق و تصحیح حسن موسوی خراسان، ج5، چ4، تهران: دار الکتب الاسلامیه، 1407ق.

46. عروسی حویزی، عبدعلی بن جمعه، تفسیر نورالثقلین، به تحقیق و تصحیح: سیدهاشم رسولی محلاتی، ج2، چ4، قم: اسماعیلیان، 1415ق.

47. علی بن ابی طالب (علیه السلام)، نهج البلاغه (للمصباحی صالح)، به کوشش محمدبن حسین شریف الرضی، به تحقیق و تصحیح صبحی

صالح، چ 1، قم: هجرت، 1414ق.

48. علی بن حسین (علیه السلام)، صحیفه سجادیه، چ 1، قم: الهادی، 1376ش.

49. عیاشی، محمدبن مسعود، تفسیر العیاشی، ج 1، چ 1، تهران: المطبعه العلمیه، 1380ق.

50. فراهانی، مجتبی، سلسله موی دوست؛ خاطرات دوران تدریس امام خمینی (س)، چ 4، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1387.

51. کلینی رازی، محمدبن یعقوب، الاصول من الکافی، به تحقیق و تصحیح علی اکبر غفاری و محمد آخوندی، ج 1 و 2 و 3 و 7 و 8، چ 4، تهران: دار الکتب الاسلامیه، 1407ق.

52. متقی هندی، علی بن حسام الدینبن قاضی خان قادری شاذلی هندی، کنز العُمال فی سنن الاقوال و الافعال، به تصحیح بکری حیانی و صفوه سقا، ج 1 و 16، بیروت: مؤسسه الرساله، 1409ق، به نقل از: کتابخانه دیجیتال نور.

53. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار الجامعه لدرر اخبار الائمه الاطهار (علیهم السلام)، ج 87 و 88 و 89، چ 2، بیروت: دار احیاء التراث العربی، 1403ق.

54. منسوب به جعفر بن محمد (علیه السلام)، مصباح الشریعه، چ 1، بیروت: اعلمی، 1400ق.

55. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، امام به روایت دانشوران، چ 3، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1392.

56. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، خاطرات خادمین و

پاسداران امام خمینی (س)، چ 1، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1387.

57. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، صحیفه امام، ج 1 و 2 و 3 و 4 و 5 و 6 و 7 و 8 و 9 و 10 و 11 و 12 و 13 و 14 و 16 و 17 و 18 و 19 و 20 و 21، چ 5، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، 1389.

58. نوری (محدث نوری)، حسین، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج 4، چ 1، قم: مؤسسه آل البيت (علیهم السلام) لإحياء التراث، 1408 ق.

59. نیشابوری، مسلم بن حجاج، صحیح مسلم، به تصحیح محمدفؤاد عبدالباقی، ج 1، چ 1، قاهره: دار الحدیث، 1412، به نقل از: کتابخانه دیجیتال نور.

ص: 103

مسابقه فرهنگی قرآن در سبک زندگی روح الله

توضیحات شرکت در مسابقه

* پرسش ها از متن موجود طرح شده است و افراد بالای دوازده سال می توانند در مسابقه شرکت کنند.

* به روش های زیر می توانید در مسابقات فرهنگی شرکت کنید:

1. ارسال پاسخ به سامانه پیامکی: برای این کار، کافی است به ترتیب نام مسابقه و شماره گزینه های صحیح پرسش ها را به صورت یک عدد پنج رقمی از چپ به راست، همراه با نام و نام خانوادگی خود به سامانه پیامکی 3000802222 ارسال کنید.

مثال: قرآن در سبک زندگی روح الله 21324 محمد عظیمی راد

2. مراجعه به بخش مسابقات پرتال جامع آستان قدس رضوی:

<https://tv.razavi.ir/plus/@mosabeghat97>

3. پاسخ به پرسش ها در پاسخ نامه: پاسخ نامه تکمیل شده را می توانید به صندوق های مخصوص مستقر در پایگاه های اطلاع رسانی فرهنگی بیندازید یا به صندوق پستی 351 - 91735 ارسال کنید.

* هزینه ارسال پاسخ نامه از طریق قرارداد «پست جواب قبول» پرداخت شده است و لازم نیست از پاکت و تمبر استفاده کنید.

4. فیلم برداری از خودتان در حال معرفی کتاب قرآن در سبک زندگی روح الله با حضور در مساجد، مدارس، نماز جمعه و جمع اقوام و آشنایان: فیلم های خود را با زمان حداکثر 100 ثانیه و فرمت mp4، به این نشانی بفرستید:

<https://tv.razavi.ir/plus/@mosabeghat97>

* آخرین مهلت شرکت در مسابقه، یک ماه پس از دریافت کتاب است.

* قرعه کشی از بین پاسخ های کامل و صحیح و به صورت روزانه انجام می شود و نتیجه آن نیز از طریق سامانه پیامکی گفته شده به اطلاع برندگان می رسد.

تذکر: پیشنهادها و انتقادهای خود را در پیامکی جداگانه ارسال کنید.

تلفن: 051 - 32002569

پرسش اول. شاه برای تظاهر به دین و فریب مردم، بعد از 15 خرداد 1342 و دستگیری امام چه اقدامی کرد؟

1. در مراسم عزاداری امام حسین (علیه السلام) شرکت کرد

2. زندانیان سیاسی را آزاد کرد

3. دستور داد قرآن چاپ کنند و آن را قرآن پهلوی نامید

4. ارتباط با روحانیون ارتباط برقرار کرد

پرسش دوم. امام خمینی (قدس سره) در نامه به همسرشان از ترکیه، ایشان را به چه امری سفارش کردند؟

1. صبر

2. تقوا

3. انس با قرآن

4. حجاب

پرسش سوم. امام خمینی (قدس سره) در جواب نامه دانشجویان مسلمان مقیم آمریکا و کانادا، ایشان را به کدام امر سفارش کردند؟

1. جدیت در شناسایی اسلام

2. آموختن و به کار بستن تعالیم قرآن

3. آشنایی با زندگی پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) از طریق قرآن

4. گزینه 1 و 2

پرسش چهارم.

در کدام گزینه، یکی از موانع فهم قرآن در کلام امام خمینی (قدس سره) بیان شده است؟

1. حجاب معاصی

2. کفر و عناد

3. دنیاطلبی

4. خود بینی

پرسش پنجم.

معروف ترین جمله امام خمینی (قدس سره) درباره قرآن کدام است؟

1. اگر قرآن نبود، باب معرفه الله بسته بود إلى الابد

2. قرآن آمده است که آدم درست کند

3. اسلام و قرآن مجید ما را پیروز کرد

4. قرآن و اسلام، مهجور و مظلوم است

ص: 106

پاسخ‌نامه مسابقه فرهنگی قرآن در سبک زندگی روح‌الله

نام و نام خانوادگی: نام پدر:

تحصیلات: استان: شهر:

تلفن ثابت با کد شهر: شماره همراه:

گزینه	۱	۲	۳	۳
پرسش				
اول				
دوم				
سوم				
چهارم				
پنجم				

نظرسنجی کتاب قرآن در سبک زندگی روح‌الله

ردیف	موضوع	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
۱	میزان رضایت از جذابیت ظاهری (طرح جلد، اندازه و ...)					
۲	میزان شیوایی مطالب					
۳	قابلیت فهم مطالب					
۴	میزان جذابیت و تازگی موضوع و مطالب					
۵	میزان تأثیرگذاری و مفید بودن مطالب					
۶	میزان تناسب محتوا با نیاز شما					
۷	میزان تناسب پرسش‌ها با موضوع					
۸	میزان رضایت کلی					
پیشنهادات و انتقادات:						
.....						
.....						

لیه کاغذ را پس از برش، تازه و بچسباند

پست جواب قبول

فرستنده:

.....

.....

کد پستی:

از این قسمت تا شود

هزینه پستی بر اساس قرارداد شماره ۲۵۱ - ۹۱۷۳۴ پرداخت شده است.

طرف قرارداد: اداره تولیدات فرهنگی استان قدس رضوی

صندوق پستی: ۳۵۱ - ۹۱۷۳۵

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

